

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ÇOCUKLARIN HER TÜRLÜ ŞİDDET, İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNARAK AKIL, RUH VE BEDEN SAĞLIKLARININ GELİŞİMİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

(10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830)

TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Toplantı
5 Mart 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, Komisyonun bugünkü gündemine, McLuhan'a, çocukların iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin ortaya çıkardığı tehlikelerden korunması açısından bugünkü sunumların önemine ve Ziya Gökalp'e ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın yaptığı açıklamasındaki Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağırılmadığıyla ilgili ifadelerine ve yargıya intikal etmiş konularla ilgili bu tür araştırma komisyonlarını şahsen doğru bulmadığına ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, kurumlar Komisyona çağrıldığında sorunların devlet nizamı içerisinde görevlendirilmiş yetkilisiyle konuşulduğuna ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, Doktor Reşit Galip'in ölüm yıl dönümüne, Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağırılmadığına, Komisyonda her hafta kamu kurumlarının sunumlarının dinlendiğine, bu nedenle bugünkü toplantıya CHP Grubu olarak iştirak edemeyeceklerine ve önümüzdeki hafta STK'lerle beraber CHP Genel Merkezinde konuyla ilgili bir çalıştay yapacaklarına ilişkin açıklaması

2.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Komisyonun kurulmasına neden olan olaylara, Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağırılmadığına ve önümüzdeki hafta salı günü Genel Merkezlerinde konuyla ilgili çok büyük bir çalıştay yapacaklarına ilişkin açıklaması

3.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Komisyonun kurulmasına neden olan olaylara, üyesi olduğu araştırma komisyonlarında kurumların genel müdürlük ya da daire başkanlığı seviyesinde temsil edildiğine, önceki dönemlerde yargıya intikal etmiş konularla ilgili kurulmuş komisyonlara ve araştırma komisyonlarının denetleme görevine ilişkin açıklaması

4.- Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük'ün, CHP'li Komisyon üyelerinin açıklamalarına, Komisyon salonunu terk etmelerine ve Komisyona birkaç mağdur aileyi davet etmeyi önerdiğine ilişkin açıklaması

5.- Kahramanmaraş Milletvekili Tuba Köksal'ın, 2018'de AK PARTİ Genel Merkez Kadın Kolları olarak gerçekleştirdikleri çalışmaya, RTÜK'ün çocukların şiddet, ihmal ve istismardan korunması konusunda yapması gerekenler olduğuna ve mağdur ailelerin Komisyona davet edilmesi önerisine ilişkin açıklaması

6.- Burdur Milletvekili Adem Korkmaz'ın, CHP'li Komisyon üyelerinin açıklamalarına, Komisyon salonunu terk etmelerine ve Komisyonun önemine ilişkin açıklaması

7.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, mağdur aileleri ziyaret etmek ya da Komisyona davet etmek konusunda ailelerin üstün yararını düşünmeyi önerdiğine ilişkin açıklaması

8.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, bakanlık temsilcilerinin komisyonlarda yaptıkları sunumlara, Komisyon olarak dinleme modundan etken iş yapma moduna geçmeleri gerektiğine ve Şırnak'ta yaşanan olayla ilgili davayı Komisyonun takip etmesi gerektiğini düşündüğüne ilişkin açıklaması

9.- Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş'ın, emek veren, katkı koyan tüm milletvekillerine, kurumlara ve sunum yapanlara teşekkür ettiğine, Komisyon olarak çözüm önerilerini konuşmak zorunda olduklarına, aileleri dinleme konusundaki önerilere ve CHP'li Komisyon üyelerinin Komisyon salonunu terk etmelerine ilişkin açıklaması

IV.- SUNUMLAR

1.- RTÜK İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanı Murat Ellialtı'nın, çocuk ihmal ve istismarı, RTÜK'ün çocukların şiddet, ihmal ve istismardan korunması konusundaki faaliyetleri ve RTÜK tarafından yapılan araştırmalar hakkında sunumu

2.- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkan Yardımcısı Abdulkerim Gün'ün, BTK olarak internetin güvenliği ve bilinçli kullanımı konusunda yürüttükleri kurumsal çalışmalar ile çocukların internetin risklerin korunup fırsatlarından faydalanmasına yönelik uygulamaları hakkında sunumu

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- RTÜK İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanı Murat Ellialtı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkan Yardımcısı Abdulkerim Gün tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇOCUKLARIN HER TÜRLÜ ŞİDDET, İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNARAK AKIL, RUH VE BEDEN SAĞLIKLARININ
GELİŞİMİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU
(10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830)

-----0-----
9'uncu Toplantı
5 Mart 2025 Çarşamba
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 14.33'te açıldı.

Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu,

Komisyonun bugünkü gündemine, McLuhan'a, çocukların iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin ortaya çıkardığı tehlikelerden korunması açısından bugünkü sunumların önemine ve Ziya Gökalp'e,

İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın yaptığı açıklamasındaki Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağırılmadığıyla ilgili ifadelerine ve yargıya intikal etmiş konularla ilgili bu tür araştırma komisyonlarını şahsen doğru bulmadığına,

Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kurumlar Komisyona çağırıldığında sorunların devlet nizamı içerisinde görevlendirilmiş yetkilisiyle konuşulduğuna, ilişkin açıklama yaptı.

İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş, Doktor Reşit Galip'in ölüm yıl dönümüne, Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağırılmadığına, Komisyonda her hafta kamu kurumlarının sunumlarının dinlendiğine, bu nedenle bugünkü toplantıya CHP Grubu olarak iştirak edemeyeceklerine ve önümüzdeki hafta STK'lerle beraber CHP Genel Merkezinde konuyla ilgili bir çalıştay yapacaklarına,

Ankara Milletvekili Semra Dinçer, Komisyonun kurulmasına neden olan olaylara, Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağırılmadığına ve önümüzdeki hafta salı günü Genel Merkezlerinde konuyla ilgili çok büyük bir çalıştay yapacaklarına,

Manisa Milletvekili Şenol Sunat, Komisyonun kurulmasına neden olan olaylara, üyesi olduğu araştırma komisyonlarında kurumların genel müdürlük ya da daire başkanlığı seviyesinde temsil edildiğine, önceki dönemlerde yargıya intikal etmiş konularla ilgili kurulmuş komisyonlara ve araştırma komisyonlarının denetleme görevine,

Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük, CHP'li Komisyon üyelerinin açıklamalarına, Komisyon salonunu terk etmelerine ve Komisyona birkaç mağdur aileyi davet etmeyi önerdiğine,

Kahramanmaraş Milletvekili Tuba Köksal, 2018'de AK PARTİ Genel Merkez Kadın Kolları olarak gerçekleştirdikleri çalıştaya, RTÜK'ün çocukların şiddet, ihmal ve istismardan korunması konusunda yapması gerekenler olduğuna ve mağdur ailelerin Komisyona davet edilmesi önerisine,

Burdur Milletvekili Adem Korkmaz, CHP'li Komisyon üyelerinin açıklamalarına, Komisyon salonunu terk etmelerine ve Komisyonun önemine,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın,

Mağdur aileleri ziyaret etmek ya da Komisyona davet etmek konusunda ailelerin üstün yararını düşünmeyi önerdiğine,

Bakanlık temsilcilerinin komisyonlarda yaptıkları sunumlara, Komisyon olarak dinleme modundan etken iş yapma moduna geçmeleri gerektiğine ve Şırnak'ta yaşanan olayla ilgili davayı Komisyonun takip etmesi gerektiğini düşündüğüne,

Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş, emek veren, katkı koyan tüm milletvekillerine, kurumlara ve sunum yapanlara teşekkür ettiğine, Komisyon olarak çözüm önerilerini konuşmak zorunda olduklarına, aileleri dinleme konusundaki önerilere ve CHP'li Komisyon üyelerinin Komisyon salonunu terk etmelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

CHP'li Komisyon üyeleri, Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağırılmadığı, Komisyon toplantılarının merkezî Hükûmet sunumuna dönüştüğü gerekçesiyle Komisyon toplantı salonunu terk etti.

RTÜK İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanı Murat Ellialtı tarafından, çocuk ihmal ve istismarı, RTÜK'ün çocukların şiddet, ihmal ve istismardan korunması konusundaki faaliyetleri ve RTÜK tarafından yapılan araştırmalar,

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkan Yardımcısı Abdülkerim Gün tarafından, BTK olarak internetin güvenliği ve bilinçli kullanımı konusunda yürüttükleri kurumsal çalışmalar ile çocukların internetin risklerin korunup fırsatlarından faydalanmasına yönelik uygulamaları,

Hakkında sunum yapıldı.

RTÜK İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanı Murat Ellialtı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkan Yardımcısı Abdulkerim Gün tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 16.44'te son verildi.

5 Mart 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.33
BAŞKAN: Cengiz AYDOĞDU (Aksaray)
BAŞKAN VEKİLİ: Radiye Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)
SÖZCÜ: Nazım ELMAS (Giresun)
KÂTİP: Pelin YILIK (Çankırı)

----- 0 -----

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Kıymetli arkadaşlar, değerli Komisyon üyeleri, kıymetli konuklarımız, uzman arkadaşlarımız, görevliler ve basın mensupları; yeterli sayıya ulaştık, Komisyon toplantımızı açıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, Komisyonun bugünkü gündemine, McLuhan'a, çocukların iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin ortaya çıkardığı tehlikelerden korunması açısından bugünkü sunumların önemine ve Ziya Gökalp'e ilişkin açıklaması

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bugün Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunu dinleyeceğiz.

Şimdi, radyo, televizyon ve bilgi teknolojileri deyince McLuhan'ı hatırlamadan olmaz. 1960'larda yazmıştı, neredeyse altmış sene olmuş, "Dünya global bir köy olacak. 'Global village' olacak" diyordu. İletişim teknolojileri o şekilde gelişti ki radyo ve televizyonu geçtik, internet artık dünyayı köy olmaktan çıkartıp neredeyse bütün dünyayı bir evin içi gibi yaptı; bu kadar küçüldü her şey. Tabii, bunun sorunları da kendiliğinden geldi; devasa sorunlar, daha önce insanlığın tecrübe etmediği çetin sorunlar...

Bizim Komisyonumuzun konusu çocuk -çocuğu aileler, devlet, komşular, toplumsal hayat her ne kadar korumaya çalışırsa çalışsın- kontrol dışı, hemen hemen bütün dünyanın, bütün ülkelerin problemi, halletmesi gereken devasa bir problem. Bu teknolojilerdeki gelişmelerin ortaya çıkardığı iletişim ortamı kontrolü çok zor, imkânsız bir durumda ve çocuklarımız da bu kontrolsüz, tehlikeli dünyanın ortasında. Bu açıdan bugün sizlerin sunumuna çok kıymet veriyoruz.

Biliyorsunuz, bu sene ülkemizde Ziya Gökalp Yılı olarak kutlanıyor. Ziya Gökalp, Türk sosyolojisinin kurucusudur ve eğitim, onun tabiriyle "terbiye" konusuna ilk eğilen bilim insanımızdır, ilk eğilen filozofumuzdur, ilk eğilen düşünürümüzdür. Bu konuda elbette ondan önce de daha çok şey söylenmiş ama modern manada hem sosyolojiyi kurmuş hem "millî terbiye" dediği bu eğitim konusuna çok zaman ayırmış, söylenilmesi gereken bütün ilk şeyleri rahmetli söylemiş. Onun bir tespitini size hatırlatarak toplantımızı açacağım. Diyor ki: "Bütün milletler çocuklarına millî idealleri çerçevesinde terbiye verirler. Millî kültür, bir toplumu diğer toplumlardan ayıran, temayüz ettiren gelenek, görenek, anane, hayata bakış, dünyaya bakış, değerlendiriş, sorun çözme şekli, sorunları algılama, idrak etme kabiliyeti, bütün bunlar bir toplumun kendine has hususiyetleri ve kültür üst başlığında toplanabilir." Bugün ölümünün yüzüncü yılını andığımız, hatırladığımız Ziya Gökalp'i rahmetle anarak çocuklarımız ve millî kültürümüz ve bu kontrol edilemez iletişim ortamı. Bu sorunun çözümünün elbette birinci adresi Türkiye Büyük Millet Meclisi ve bu Komisyon da bu konuda hac yolunda karınca misali küçük, mütevazı bir adım atarsa Komisyonumuzu, toplantılarımızı, gayretlerimizi karşılıksız kalmamış sayacağız.

Ben bütün görsel basın mensuplarına teşekkürler ediyorum, şimdi arkadaşlarımızın sunumlarına geçeceğiz, onlar müsaade ettikleri takdirde.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, başlamadan önce bir söz almak isteriz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Olur.

Evet, Suat Bey, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, Doktor Reşit Galip'in ölüm yıl dönümüne, Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağrılmadığına, Komisyonda her hafta kamu kurumlarının sunumlarının dinlendiğine, bu nedenle bugünkü toplantıya CHP Grubu olarak iştirak edemeyeceklerine ve önümüzdeki hafta STK'lerle beraber CHP Genel Merkezinde konuyla ilgili bir çalıştay yapacaklarına ilişkin açıklaması

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Tüm Komisyon üyelerimize de saygıyla sevgiyle merhaba diyorum.

Bugün aynı zamanda Doktor Reşit Galip'in de ölüm yıl dönümü, Millî Eğitim Bakanlarımızdan. On ay yirmi beş gün gibi kısa bir süre Mili Eğitim Bakanlığı yapmış ama çok derin izler bırakmış bir Millî Eğitim Bakanımız, ona da Allah'tan rahmet diliyorum.

Şimdi, bildiğiniz üzere, bu Komisyon başladığında hangi kurumları davet edebileceğimize yönelik bir çalışma yapmıştık ve biz 100'ün üzerinde kurumu önerdik. Bunların içerisinde sadece bir hocamız geldi, o da o kurumdan olduğu için geldi, bugüne kadar hiçbirisi gelemedi. Sonra sürecin böyle gittiğini görünce Sayın Başkanımıza da hem sözlü olarak hem yazılı olarak başvuruda bulunduk, dedik ki: Sıla bebeğin teyzesi Aslı Tatar, Narin kızımızın babası Arif Güran, geçen haftalarda kaybettiğimiz Ahmet Minguzzi'nin annesi Yasemin Akıncılar Minguzzi, Alperen Enes Ural'ın, MESEM'de kaybettiğimiz çocuğun babası, annesi Selda-Faruk Ural, İzmir'de yanarak ölen 5 çocuğumuzun komşuları Soner-Esma Şahin ve oraya 5 kez gidip bir sonuç alamamış personelin neden almadığını öğrenmek üzere Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı personeli, yeni doğan bebeklerin mağdur aileleri, Niğde Engelsiz Yaşam ve Rehabilitasyon Merkezinde yaşamını kaybeden çocuğumuzun ailesi ve oraya giden müfettişler, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Barolar Birliği, UCİM, Psikologlar Derneği ve FİSA Çocuk Hakları Merkezinin en azından dinlenmesini istedik.

Şimdi, burada her hafta kamu kurumlarımızın sunumlarını alıyoruz, bu çok kıymetli bir şey. Merkezî Hükûmetin politikalarını, onların alanda yaptıklarını, yapmaya çalıştıklarını dinliyoruz. Biz de burada Komisyon üyesi ya da üyesi olmayan

milletvekilleri olarak bazen sorularımızı, bazen eleştirilerimizi iletiyoruz. Fakat, Komisyon neredeyse her hafta merkezî Hükûmetin sunumuna dönmüş durumda ve bu, asıl sorunu görmemizi engelliyor. Bitmesine iki hafta kaldı, her hafta bir kamu kurumuna dinliyoruz. Bu sunumları kabaca, yazılı olarak da alabilirdik, bu kamu kurumlarının tamamı bunları bize verebilirlerdi. Şimdi, burada şöyle bir sorun var: Kamu kurumları doğal olarak kendi yasal görevleri çerçevesinde, bakanlarının talimatları çerçevesinde en iyi bildikleri şekilde işlerini yapıyorlar ama sorun şu: Çocuklar ölmeye devam ediyor, çocuklar ölüyorlar ve bizim bu Komisyonumuzun kurulma sebebi olan işi konuşmuyoruz. Burada mağdurların, yaşanan işlerin konuşulması lazım.

O nedenle, Sayın Başkanım, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bugün bu toplantıya iştirak edemeyeceğimizi söylemek isterim. Önümüzdeki hafta bu sivil toplum örgütleriyle beraber Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezinde bir çalıştay gerçekleştireceğiz. Bu tutumu doğru bulmadığımızın, başından beri de çok yapıcı bir tavır sergilediğimizin herhâlde buradaki bütün Komisyon üyeleri tarafından takdir edileceğine de inanıyorum. Ama bu, sadece merkezî Hükûmetin sunumundan ibaret bir komisyon olamaz.

Dolayısıyla, bugün bu toplantıya iştirak edemeyeceğiz. Taleplerimiz hâlâ bakidir, bu kişiler ki bu Meclis, daha önce, burada, örneğin Hayvan Hakları Yasası görüşülürken olaydan zarar görmüş ailelerin burada kendi perspektiflerini aktardığı bir süreç yaşadı. Dolayısıyla, biz bu çocukların kaybını önleyeceksek sahadaki gerçek sorunlarla ilgili konuşabilmemiz lazım. Dolayısıyla, bu durumu size aktarmak istedik. Konuşmacıların, katılımcıların sunumlarını zaten yazılı olarak aldık, teşekkür ediyoruz. Önümüzdeki kalan sürenin bu şekilde verimli kullanılmasını temenni ediyoruz, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Beni dinleyecek misiniz?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Elbette efendim.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın yaptığı açıklamasındaki Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağırılmadığıyla ilgili ifadelerine ve yargıya intikal etmiş konularla ilgili bu tür araştırma komisyonlarını şahsen doğru bulmadığına ilişkin açıklaması

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Şimdi, efendim biz Komisyon toplantımıza başladık. Önceden, hatırlayacaksınız, dedik ki: Kurumlardan önce bu işin taraflısı gönüllü kuruluşları dinleyelim ve o şekilde oldu ilk iki-üç toplantımız, değil mi? Bu görünen kuruluşlardan çağırdıklarımız da bütün üyelerimizin istediklerinin ortalamasıydı, herkes tarafından, kim istenmişse onu çağırdık. Yani sadece bir kesimin, bir siyasi parti üyesinin veya bir üyenin değil o çağırdıklarımızı ortalama olarak çağırdık.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Efendim, onlar akademisyenlerdi, gönüllü kuruluşlar değil.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Gönüllü kuruluşlardı ama akademisyendi, onların hepsi bir kurumu temsil ediyordu, hatırlayın.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Devletin kurumlarıydı, akademisyendi, gelen hocalar da Kasım Hoca da akademisyendi, diğer sunum yapanlar da. Sözüünüzü kesmek istemem ama gönüllü kuruluşlar gelmediler, mağdur aileler gelmediler.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yok, estağfurullah.

Şimdi, müsaade ederseniz, siz bana iki hafta önce şeyi dediniz, ben de tamam dedim ve başladık çalışmalara, hatta biletlere kadar ama bizim Komisyonumuza gerek şahsi gerek e-mail yoluyla gerek sosyal medyadan, WhatsApp'tan, şuradan, buradan o kadar çok talep geldi ki. Şimdi, biz bu söylediğiniz mağdur aileleri dinlememiz durumunda hepsini dinlememiz gerekecek. Kaldıramayacağımız bir talep var, bunların da tamamı, hemen hemen tamamı yargıya intikal etmiş, mahkemelerin bir kısmı neticelenmiş, bir kısmı devam ediyor. Onların Meclise çağırılmasının altından kalkamayacağımızı düşündüm ben. Bu geçtiğimiz cuma günü tekrar karar verdik hiçbirini çağırmayalım şeklinde. Kaldı ki "Burada sorunları konuşmuyoruz." falan, bunlar biraz haddi aşan sözler Suat Bey. Elbette sorunları konuşuyoruz, çözümü konuşuyoruz. Türkiye'de biz bir şeyi çözeceksek resmî kurumlarımızla çözeceğiz. Tabii ki sahadan gelen o dediğiniz kurumların, bize ilettiğiniz kurumların hepsinden görüş istedik. O, hayvan haklarıyla ilgili biliyorsunuz Meclisimizde yaşanan görüntüleri, onların da Komisyonumuzda tekrarlanması soruna bir çözüm bulmaz, sadece Komisyon toplantılarını daha aktüel hâle getirir, daha basında yer alır ama sorunun çözümüne çok katkıda bulunmaz.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Orada da muhalefet mağdur aileleri istemediler.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet yani oralara girmek istemiyorum ama ben sorunun çözümüne yönelik, sahada karşılaştığımız güçlüklerle yönelik çok gerçekçi bir çalışma yaptığımızı düşünüyorum. Tabii, katılıp katılmamak takdirlerinize.

Ayrıca, sizin de söylediğiniz gibi, şimdiye kadarki yapıcı katkılarınız için de gerçekten teşekkür ediyorum yani aramızda hiçbir sorun olmadı, keşke bu da olmasaydı ama siz de takdir edersiniz, isterseniz bunu tekrar da görüşebiliriz. O ailelerin çağırılması bize büyük bir kapı açacak, herkes gelmek istiyor. Benim özel Twitter hesabım, sosyal medya hesaplarım, Whatsapp hesabım; mağdur olan herkes dinlenmek istiyor.

Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak -ben geçen gün de söyledim, şimdi tekrar ediyorum, burada her şeyi göze alarak da söylüyorum- bir yanlış usul yapıyoruz. Biz yasama organıyız, yargıya intikal etmiş, yargıda devam eden konularla ilgili bu tür araştırma komisyonlarını ben şahsen doğru bulmuyorum. Anayasa'daki hüküm çok açık, net. Anayasa'mızda "Mahkemenin kanaatini etkileyecek dahi beyanda bulunulamaz." deniliyor. Biz, mahkemeye intikal etmiş tarafları getirip burada dinleyemeyiz, bu doğru da değil ama buna rağmen ben "Sembolik birkaç kişiyi getirelim." düşüncesindeydim ama bir baktım, onları getirirsek bu sefer daha da artacak talep. Yani hiç, kesinlikle getirmeyelim kararında değildik, bu niyette de değildik ama o zaman altından kalkamayız. Gelmeyenler haksızlığa uğradığını düşünenecekler, Komisyonumuz bir sürü spekülasyona konu olacak.

Ben yine de teşekkür ediyorum katkılarınızdan dolayı.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Sayın Başkanım, bir şeyi eklemek istiyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Komisyonun kurulmasına neden olan olaylara, Komisyona davet edilmesini talep ettikleri STK'lerin ve kişilerin çağrılmadığına ve önümüzdeki hafta salı günü Genel Merkezlerinde konuyla ilgili çok büyük bir çalıştay yapacaklarına ilişkin açıklaması

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Öncelikle bütün Komisyon üyesi arkadaşlarımızı selamlıyorum.

Şimdi, bu Komisyonun kurulması, amacı, esas, Narin'in, Sıla bebeğin ve İzmir'de yanan 5 çocuğun sonrasında gerçekleşti. Yani ülkedeki çocuk ihmal ve istismarının had safhaya yani simge olan Sıla'nın, Narin'in ve İzmir'de yanan 5 çocuğun... Ne mutlu demeyeceğim, ne kadar kötü ki bizim Komisyonumuzdan böyle bir medet uman ve size başvuran yüzlerce, binlerce mağdur insan var. Demek ki bir aksaklık var, hem yargıda var ve hem düzende var. Bu düzenin değişmesi, bu sistemin değişmesi adına bizi umut olarak görüyorlar ve bu umut noktasında bir şeyler yapmamızı istiyorlar. Ama biz burada üç aydır her şey yapılmıyormuş, bütün önlemler alınıyormuş ama bunlara rağmen bu çocuklar ihmal edilebiliyor, istismara uğrayabiliyor veya öldürülebiliyor..

Şimdi, biz diyoruz ki: Esas işin göbeğinde, bu işi yaşamış insanları, örnek ve simgesel isimleri dinleyelim. Tabii ki bugüne kadar yüzlerce, binlerce ihmal edilen, istismara uğrayan veya öldürülen çocuklarımız var. Dediğiniz doğru, hepsini dinleme şansımız yok hele hele bunu üç aya sığdırma gibi hiç şansımız yok.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Esasen araştırma komisyonlarının öyle bir görevi de yok, en önemlisi o.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Evet, ama böyle bir araştırma komisyonu eğer Narin'in, Sıla bebeğin ve İzmir'de ölen 5 çocuğun akabinde kurulduysa bize göre "Bu simge olan isimlerin dinlenmesinde fayda var." diye biz yazılı olarak size dilekçeyle bunu bildirdik. Onun ötesinde, kuruluş olarak bana göre Barolar Birliğine bu talepte bulunsaydınız hiçbir şekilde "hayır" demezlerdi, TTB'ye talepte bulunulsaydı hiçbir şey... Bakın, biz önümüzdeki salı günü genel merkezimizde bununla ilgili çok büyük bir çalıştay yapıyoruz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Çok güzel.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Size ilettiğimiz, listeyi verdiğimiz bütün kurum ve kuruluşlar, bütün STK'ler büyük bir gönüllülükle "Biz nasıl katkı koyabiliriz?" diye geliyorlar. Biz aynısının Mecliste de olmasını istiyorduk. Yani bu Mecliste gerçek, objektif bir şekilde herkesi dinleyip herkesten bir şeyler alıp yanlıştın ne olduğunu bulalım istiyoruz. Komisyonun başında da dedik ya, bu çocuklar bizim çocuklarımız, bunlar bizim geleceğimiz, ortak geleceğimiz. Bunun siyasi boyutu yok, bunun şu partisi, bu partisi yok, bu ülkenin geleceği adına imza atabileceğimiz bir şey olursa ne mutlu bize dedik ama bunu yine -biraz evvel Suat Vekilim de söyledi- yani hep aynı klasik, şu gün... Bugün bize yapılacak sunumu biz burada da görüyoruz. Biz esas olayın nasıl gerçekleştiğini, nerelerde, nasıl bir yapı içerisinde olduğunu veya sonunda nasıl bir yargılama, adli süreç, neler işleniyor bunları öğrenmek, bunları dinlemek için bu taleplerde bulunduk ama gerçekleşmedi. Ben size defalarca hem sözlü olarak... Bakım sözlü olarak olmuyor, yazılı olarak iletelim dedik Komisyona. Mesela, siz cuma günü böyle bir karar almışsınız, bizim bu karardan bile haberimiz yok. Yani biz objektif bakalım diyoruz, biz birlikte bir şey yapalım diyoruz, bu ülkeye katkı sunalım diyoruz. O yüzden...

Teşekkür ediyorum, beni dinlediğiniz için sağ olun.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Estağfurullah. Biz de aynı dileklerle çalışıyoruz, biz de sorunun çözümüne yönelik çalışıyoruz.

Şenol Hanım, buyurun.

3.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Komisyonun kurulmasına neden olan olaylara, üyesi olduğu araştırma komisyonlarında kurumların genel müdürlük ya da daire başkanlığı seviyesinde temsil edildiğine, önceki dönemlerde yargıya intikal etmiş konularla ilgili kurulmuş komisyonlara ve araştırma komisyonlarının denetleme görevine ilişkin açıklaması

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar; şimdi, biraz önce Semra Hanım'ın söylediklerine benzer şeyler söyleyecektim, yine söyleyeyim, ben de fikirlerimi, duygularımı sizinle paylaşmak isterim.

Bu Komisyonun neden kurulduğunu hepimiz biliyoruz. Narin davası, Sıla bebek, yanan 5 çocuk gibi böyle toplumsal infial yaratan olaylar yüzünden bütün siyasi partiler şey verdi ama iktidar partisi... Gündemde o kadar çok araştırılması gereken konu var ama bu konunun önemine binaen ortak bir araştırma komisyonu kuruldu. Şimdi, Sayın Başkan, bizim görevimiz evet, yargı değil ama bizim görevimiz toplumda da bir farkındalık yaratmak. Yani burada artık toplumun kafasına kazanmış ve gerçekten herkese üzüntü veren olaylarda Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, Komisyon olarak, bütün siyasi partilerin temsilcilerinin olduğu bir Komisyon olarak bu örnek olan meseleleri gündeme getirmemiz gerekirdi. Aynı şeyleri yenidoğan bebeklerle ilgili "yenidoğan çetesi" adıyla adlandırılan diğer Komisyonlarda da olduğum için biraz önce orada da dile getirdim. Sağlık Bakanlığını ilgilendiren bir konu, Çalışma Bakanlığını ilgilendiren bir konu ama asla geçmişten bugüne kadar gelen sağlık bakanlarını Komisyon Divanımız bir türlü getiremiyor. Ben neden getiremediklerini az çok biliyorum. Bugün de burada biz RTÜK'ü dinleyeceğiz ama RTÜK Başkanı yok burada. Bu bir saygısızlık, birincisi. Yani en iyi, uyumlu çalışan Çocuk Şiddet ve İstismarı Araştırma Komisyonudur, bu sizin de yapıcı Başkanlığınızdan kaynaklıdır. Gerçekten bu konu siyasi olarak istismar veya provoke edilecek bir konu da değil; çocuklar hepimizin çocukları, bu çocuklarımızın geleceği için bir şeyler yapmak için burada toplandık ama bakanların da olmadığı, işte, sadece kurumlardan genel müdürlük, daire başkanlığı seviyesinde gelen arkadaşların bize sunumlar yaptığı, bir heyecanın olmadığı bir Komisyondan söz ediyorum ama bizim görevimiz, evet, yargıya intikal... Bu daha önce yapıldı, biliyorsunuz, Naz mevzuu vardı, bir araştırma komisyonu kuruldu; Giresun'da olan bir hadise, Giresun'a da gidildi, ailelerle de görüşüldü yani o konu gündemden hiç düşürülmedi ve bir yol alındı. Ben mesela 23'üncü Dönemde Hrant Dink komisyonundaydım; ha, bir araştırma komisyonu değildi, alt komisyondu, hiç durmadan komisyona ismi geçen kişileri çağırdık, gittik yerinde de hani mahkeme...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Naz komisyonu Başkanı da bendim efendim.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Bilmiyorum ben onu, ben sadece arkadaşlarımız vardı, oradan biliyorum.

Yani Sayın Başkanım, şunu söylemek istiyorum: Bir heyecan yok yani toplumda da heyecan yaratmıyor. İnsanlar şöyle bakıyor: Ya, Meclis böyle bir konuyu ele aldıysa bu konu çözülecek veya bu konu bundan sonra tekerrür etmeyecek. Şimdi, bakın,

söylüyorum: Daha önce de yaşanan olaylar var. Raporlar hazırlanıyor, 2016 yılında çocukla ilgili, çocuk istismarıyla ilgili bir rapor hazırlanmış, tozlu raflarda duruyor. Yani biraz gündem yaratmamız gerekiyordu Sayın Başkanım. Orada aynı şeyi söylediğim için burada da affınıza sığınarak söylemek istedim. Yani şu iki Komisyonunda da aynı ifadelerle karşılaşmaktan yoruldum. "Biz mahkeme değiliz" "Biz yargı değiliz." Ya, tamam, onu biliyoruz zaten ama biz yasamayız, biz denetleyeceğiz; biz yargıyı da denetleyeceğiz, yanlış bir şeyler yapılıyorsa onu da denetleyeceğiz veya sürüncemede bırakılıyorsa onu da denetleyeceğiz veya birilerinin etkisiyle sünen altı ediliyorsa o da denetleyeceğiz; biz aynı zamanda denetim mekanizmasıyız, yasamanın yanında bir de denetim görevimiz var. Mahkemeye intikal etmiş, zaten mahkeme, karar verecek değiliz ama gerekirse yanlış bir yoldaysa düzgün hâle getirilmesi için biz de görüşlerimizi ifade edeceğiz. Söylemek istediğim bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, teşekkür ederim.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Şimdi, bu konuda çok şey söylenebilir, sadece şunu söyleyeyim: Türkiye'de bir şeyi çok konuşunca çözmüş olmuyoruz, konuşulunca çözülmüyor; çözüm başka bir safhada, başka bir yerde, başka bir mecrada. Ben bu Komisyonunda her oturumda, her konuşmamda çözüme yönelik... Neticede o Rabia Naz Komisyonunda, daha sonra bu 6 yaşında evlilik meselesi vesileyle kurulan Komisyona da ben Başkanlık ettim. Yani Türkiye'deki problemin bir şekilde... Böyle bir komisyon kurulduğunda muhalefet milletvekili arkadaşlarımız şöyle istiyor: "Bu kamuoyuna bir mal olsun, kamuoyu, sokak bunu bir tartışsın." Sokak zaten o meselelerin hepsini tartıştı. Rabia Naz konusu, keza Diyarbakır'daki Güran ailesinin konusu... Bence Güran ailesi meselesi -burada bunu tarihe not düşmek üzere söylüyorum- bir çocuk istismarı olmaktan çıkıp Türkiye'de bir iletişim ve medya sorunu olarak, örnek olay olarak incelenebilecek bir hâl aldı. Bütün televizyonlar oraya kamp kurdu ve öyle bir hava yaratıldı ki -on beş gün, yirmi gün- bu bir çocuk hassasiyetinden çıkıp başka bir hassasiyete geçti. Komisyonların da böyle olmaması için, bu komisyonlarda hakikaten çok fazla gürültü çıkarmadan ama sonuca yönelik, netice alıcı... İnşallah raporumuz çıktığında bu söylediklerimin... Ve netice de alacağız, onu da söyleyeyim, biliyorum çünkü bu üçüncü tecrübem olacak. Fakat sizlere de hak veriyorum, elbette. Şu anda mesela şunu da yapabiliriz: Bu istenen yerlere, buraya çağırmak yerine -çünkü buraya çağırmak ayrı bir sansasyon- bu aileler ziyaret edilebilir. Komisyonumuz içinden 3'er kişilik, 4'er kişilik alt komisyonlar kurarız, gidilip ziyaret edilebilir oralar. Bizim Komisyonumuz adına bunu yapabiliriz ama bir şekilde bizim Komisyonumuzun çalışmalarını, bu insicamını bozmamamız netice almamız açısından çok daha faydalı olacak diyorum.

Sizlere de teşekkür ediyorum, görüşleriniz için.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ben faydalı olacağına inanıyorum.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Başkanım, ben de çözüm önerisi söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük'ün, CHP'li Komisyon üyelerinin açıklamalarına, Komisyon salonunu terk etmelerine ve Komisyona birkaç mağdur aileyi davet etmeyi önerdiğine ilişkin açıklaması

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Şimdi, ben aslında arkadaşlar gitmese yüzlerine karşı bir şeyler söyledim ama arkalarından konuşmak gibi olacak, konuşmayacağım fakat biz burada bir yönetimiz yani tabii ki burada aksaklık, eksiklik varsa burada tartışmamız lazım. Dışarıda karar alıp, işte sivil toplum kuruluşlarını çağırıp sonra da "Biz defalarca söyledik..." Ki biz ilk defa duyuyoruz burada. Zaten almışlar kararlarını, bir eylem planı hazırlamışlar, kendileri geldiler burada -sanki biz yokmuşuz gibi- onu beyan ettiler gittiler. Bence bizim yolumuza hiçbir şey olmamış gibi devam etmemiz lazım ama o konuda da sivil toplum kuruluşlarından çağrılacaklar varsa, gerçekten böyle simge isimler varsa onlardan da 1-2 kişiyi alıp onları da o aileleri de konuşturmak lazım. Fakat arkadaşlar zaten kararlarını vermişler hiç bizim yönetimimizle konuşmadan -aynı yönetimdeyiz onlarla beraber ama- parti olarak herhâlde karar almışlar, onu uyguluyorlar. Aslında yaptıkları yanlış ama- işte "Siz yanlış yapıyorsunuz." diye buradaki Komisyona bir serzenişte bulundular.

Benim söylemek istediğim de böyle bir şey varsa bu arkadaşlarımızdan, bu kardeşlerimizden 1-2 kişiyi buraya alalım. Mesela, şu tartışmada olsak, konuşsak belki biz diyeceğiz ki "Evet, niye çağırıyoruz; çağıralım." Fakat onlar kararını vermiş, uygulamaya geçmişler. Hâlâ bence geç kalmış değiliz. Böyle bir iki kişiyi...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Hayır, bizim yirmi günümüz var önümüzde.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Bence alalım, Komisyon olarak da çalışmalarımıza devam edelim. Gerçekten bir Komisyon varsa, bir yönetim varsa, bu konuları burada konuşalım. Tabii ki partimize aktaracağız, anlatacağız, partimizden bir şey alacağız, buraya getireceğiz fakat bu yönetim niye var, bu Komisyon niye kurulmuş? Kararlar burada alınsın diye.

Onun için Başkanım, özel isteğim olacak, öyle bir şey varsa, yapmamız icap ediyorsa yapalım yani ailelerden de 1-2 mağdur kardeşimizi çağıralım, konuşalım bence.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, belli ailelerden, hani toplumda çok infial uyandıran olaylardan, ailelerden...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Aileleri ziyaret edebiliriz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ya da ziyaret ederiz.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Ziyaret ederiz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Ziyaret daha uygun olur, daha şık olur, evet.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Onlar kararını vermiş, partilerini de toplayacaklar, şey yapacaklar.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yapar, herkes yapar, ayrı da yapar, önemli değil ama bu Komisyon önemli.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Hayır, şimdi şunu da...

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Ama yapmıyormuş gibi, etmiyormuş gibi yapmak o farklı bir şey yani burada da öyle anlatmaması lazım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, buyurun Tuba Hanım.

5.- Kahramanmaraş Milletvekili Tuba Köksal'ın, 2018'de AK PARTİ Genel Merkez Kadın Kolları olarak gerçekleştirdikleri çalışmaya, RTÜK'ün çocukların şiddet, ihmal ve istismardan korunması konusunda yapması gerekenler olduğuna ve mağdur ailelerin Komisyona davet edilmesi önerisine ilişkin açıklaması

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Teşekkürler Başkanım.

Hani siyasetin üzerinde tatalım dedik ama maalesef olmadı.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yine de çok iyi, onu söyleyeyim.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - 2018'de biz AK PARTİ Kadın Kolları Genel Merkezi olarak "Çocuğa İşlenen En Ağır Suç Cinsel İstismar" konulu, çok geniş katılımlı, Nilüfer Narlı'nın, Nilüfer Pembecioğlu Hocanın katıldığı bir çalıştay gerçekleştirdik. Onun sonuç raporunu bulamadım ama size de gönderirim Başkanım. Çalıştaylarla zaten bir iş hallolacak olsa... 2018'de bu gerçekleştirilmiş ve iktidar partisinin yaptığı bir çalıştaydı, o dönemde çok da istifade edildi ancak bu Komisyonda bizim bulunma sebebimiz sadece cinsel istismar değil, en büyük istismarın yapıldığı alanlardan bir tanesini, geçen hafta da Siber Suçlar Daire Başkanlığına gittiğimizde nelerin olabileceğini az çok gördük orada.

Yani hâl böyleyken RTÜK gibi önemli bir kurumun bu konuda yapması gerekenler var. Şimdi, sadece belirli alanda radyo, televizyon alanında işlev görüyor ancak RTÜK'ün belki alanının genişletilmesi gerekir, belki işte o gittiğimiz siber suçlarla ilgili organı... Buradan ben çok fazla bir şekilde bizim çocuklarımıza yönelik, istifade edebileceğimiz şeyler çıkacağına inanıyorum. Yani onu geçen hafta özellikle gördüm çünkü belirli şeyleri bu yoğunluklardan dolayı düşünemeyebiliyoruz ama ihtisas komisyonu olabilecek nitelikteki bu araştırma komisyonlarında ben çok faydalı sonuçlar çıkacağını inanıyorum.

İşin belki şovu, belki başka bir şeyi, ben buna karıştırılmaması gerektiğini düşünüyorum. Elbette bunun bir usulü vardır, aileleri ziyaret etmek... Biz aynısını sokak hayvanlarıyla ilgili çıkacak yasada yaşadık. En büyük acıyı yaşamış yani evlatları parçalanmış aileleri biz getirdiğimizde salonda dahi olmasına dayanamadılar yani bunu da yaşadı bu Meclis. O yüzden, hani bu tarz konuşmalara girmekten ziyade biz bundan nasıl istifade edebiliriz ona bakalım, inşallah.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun.

6.- Burdur Milletvekili Adem Korkmaz'ın, CHP'li Komisyon üyelerinin açıklamalarına, Komisyon salonunu terk etmelerine ve Komisyonun önemine ilişkin açıklaması

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Ben de birkaç şey söylemek istiyorum.

Yani genellikle bu komisyonlar teşkil edildiğinde başlangıçta sürecin nasıl yönetileceğine ilişkin bir usul tartışması yürütülür ve bunun üzerinden de devam eder. Süresini tamamladı Komisyon, ek süresine geçti yani bu arada yani 1'inci ayında ya da 2'nci ayında bu konu tekrar gündeme getirilip tekrar Komisyonda bütünüyle bu konuda yeni bir fikir teatisi yapıp "Ya, bak şunlar verilmişti, şunlar niye katılmadı?" gibi bir süreçten... Ben bilmiyorum, kaçırdığımız oldu da biz eğer... Ama başka bir planlama yapıp, bu planlamaya bir dayanak oluşturulup "Komisyonda yeteri kadar söz hakkı tanınmamıştır, yeteri kadar bizim verdiğimiz listeler dikkate alınmamıştır." gibi bir zemin oluşturup başka bir pozisyona altlık hazırlıyoruz gibi, onun şeyi gibi gördüm ben. Keşke bu konuşmalardan sonra terk etselerdi arkadaşlar. Ben biraz üzüldüm işin gerçeği. Komisyon hakikaten nitelikli bir komisyon, çok komisyonlar takip ettik, çok çalışmalar, çok çalıştaylar yaptık. Elbette konunun bir kamu fotoğrafının çekilmesi gerekiyor. Belki burayı biraz uzattık yani çok fazla... Bazı sunumlarda... Ben de bir akademisyen olarak bazı sunumlarda artık kaybettim yani, bir bakanlığın bütün sunumunu dinler gibi olduk, bu fazlaydı. Ama bu konular komisyonların aktif süreçleri içinde, komisyon toplantısı başladığında, bir sonraki hafta toplanıldığında ifade edilse yolumuzu beraber bularak çok iyi bir... Hakikaten bu Komisyon Türkiye'de çok önemli bir komisyon. Elbette komisyonlar yargı değildir, idare değildir ama burada oluşacak güçlü bir zemin yeni yasama ya da idare süreçlerine etki edecektir

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Etkili.

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Yani bu etkinin de gücünü oluşturmak lazım, hep beraber güçlü bir şekilde bir zemin oluşturmak lazım. Ben üzüldüm işin gerçeği yani bu arkadaşlarımızın şu anda bize bir şey söyleme hakkı da vermeden... Hani belki de gitmeyeceklerdi. Ama önceden sanki planlanmış bir mesele "Biz bir çalıştay yapıyoruz haftaya partide ve bütün sivil toplum örgütlerini burada topladık." denilince o zaman paralel bir komisyon teşkil edilmiş gibi bir duruma geliyor, bu da, bilmiyorum hani ben bu Komisyonun... Belki yeniyiz, komisyonlara çok fazla katılmadık. Mutlaka ama mutlaka bir politik çıkarım elde etme gayesi komisyonları zaafa uğrattıyor. Buradan çıkacak raporlara ve katılımlara, katkılara zarar veriyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun.

7.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, mağdur aileleri ziyaret etmek ya da Komisyona davet etmek konusunda ailelerin üstün yararını düşünmeyi önerdiğine ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sağ olunuz Sayın Başkan.

Ben biraz geciktim, bütün Komisyon üyelerinden de özür diliyorum, yetişmem gereken bir yer vardı.

Şimdi ben tam hâkim değilim tartışmaya ama sanıyorum günün sonunda ailelerin buraya gelmesi şeklinde değil bizim ailelere gitmemiz üzerinden bir yol haritası belirlendi. Ben ailelere gitme amacımızı anlayamadım çünkü bir işe kalkışacaksa bunun kâr zararını iyice oturup hesap etmemiz lazım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Çok doğru.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ailelere ne amaçla gideceğiz, ne diyeceğiz, amacımız ne? Ayrıca, aileleri seçerken hangi kıstası belirleyeceğiz? Bir aileyi geride bırakıp bir aileye... Yani belirgin isimler... Belirginlik ya da kamuoyuna mal olması da

farklı. Yani benim için kamuoyunda dikkat çeken başka bir şeydir, sizin için başka bir şeydir dolayısıyla ben ailelere gidilmemesi gerektiğini tartışmamız gerektiğini düşünüyorum.

Komisyonundan bahsettiniz, Hayvan Hakları Komisyonundan. Mesela o da çok yanlış, aileleri oraya getirmek, onların acısını yeniden hatırlamak...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - İlk defa benim gibi düşünen bir üyenin olması sevindirdi beni, sağ olun.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Siyasetin ortasına düşürmek sadece ailelerin acısını yenilemeye, o anı yaşatmaya ve bir çözümsüzlüğe sürükler dolayısıyla ben bu noktada ailelerin üstün yararını düşünmeyi öneriyorum. Tabii, tartışalım diyorum sadece, bunlar yalnızca düşüncelerim, fikirlerim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, ben teşekkür ederim.

Şimdi, kurumların çağırılmasıyla ilgili başka söz isteyen var mı?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ben ufak bir şey daha ekleyebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun.

8.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, bakanlık temsilcilerinin komisyonlarda yaptıkları sunumlara, Komisyon olarak dinleme modundan etken iş yapma moduna geçmeleri gerektiğine ve Şırnak'ta yaşanan olayla ilgili davayı Komisyonun takip etmesi gerektiğini düşündüğüne ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ben İnsan Hakları Komisyonu Çocuk Hakları Alt Komisyonu üyesiyim aynı zamanda, orada da benzer süreçler yürüdü; neredeyse aynı bakanlıklar, aynı kişiler, aynı sunumlarla gelip sunum yapıyorlar. Benim her birini ikinci dinleyişim sanıyorum.

Ben biraz buna dair bir şey söylemek istiyorum. Sürekli aynı kavramları konuştuğumuz, herkesin kendi bakış açısını bir noktada... Herkes gelip cinsel istismarı Millî Eğitimde nasıl gördüğünü, işte farklı bakanlıklarda nasıl gördüğünü anlatıyor ve buradan bir yere varamayacağımızı düşünüyorum. Yani bizim artık somut bir yol haritasıyla, bir planlamayla hangi adımları atacağımızı, somut adımları planlıyor, konuşuyor olmamızı, dinleme modundan biraz daha etken iş yapma, üretme moduna geçmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Aynı zamanda Şırnak'ta da yeni yaşanmış bir olay var. Sizler de biliyorsunuz, içinde çocukların da olduğu ve içinde üniformalıların da olduğu bir fuhuş çetesi olarak medyaya düşen ve gerçekten korkunç boyutları olan bir olay yaşandı. Ben Komisyonun onu da takip etmesi gerektiğini düşünüyorum. 26 Nisanda üçüncü davası görülecek. Komisyonun oraya da gitmesini, orayı takip etmesini ve oradaki gerçekliği daha iyi anlaması gerektiğini; anlaması, buna dair mücadele etmesinin önünü açması gerektiğini de bir kez daha vurgulamak istiyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Teşekkür ederim.

İbrahim Bey, buyurun.

9.- Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş'ın, emek veren, katkı koyan tüm milletvekillerine, kurumlara ve sunum yapanlara teşekkür ettiğine, Komisyon olarak çözüm önerilerini konuşmak zorunda olduklarına, aileleri dinleme konusundaki önerilere ve CHP'li Komisyon üyelerinin Komisyon salonunu terk etmelerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım; tabii, herkesin fikrine saygı duyuyoruz. Burada Başkanımız da gayet demokratik bir şekilde herkesi saygıyla dinliyor. Kendisi de çok tecrübeli bir yönetici.

Ben emek veren, katkı koyan tüm milletvekili arkadaşlarımıza, kurumlara, sunum yapan, katkı koyan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Burada Komisyon olarak bizim görevimiz zaten kanunla belirlenmiş. Biz çözüm önerilerini konuşmak zorundayız. Burada sadece kurumlar değil -bizler seçilmiş milletvekilleriyiz- bizlerin her birinin kendi meslekleri, kendi alanlarında başarılı olduğu ve belli tecrübe, birikimlerinin olduğu yerler var. Bu noktada ben de diyorum ki, Sayın Başkanım, biraz önce Komisyonu terk eden CHP'li arkadaşlarım da keşke dinleselerdi. Kendileri bu Komisyona nasıl katkıda bulundular, ne önerdiler, ne tavsiye ettiler. Ben ve bazı arkadaşlarımız... Örneğin, aile hekimlerinin çocukların psikolojileri üzerinde... İşte aynı bebek takip eder gibi, biliyorsunuz, sağlık ocaklarında aile hekimleri bebekleri takip ediyor. Aynı şekilde doktorlarımızın çocukları takip etmeleri gerektiğini önermiştim. İlkokullarda PDR hocalarının ya da ortaokullarda PDR öğretmenlerinin, psikolojik danışmanlık ve rehberlik hocalarımızın bu çocukları rutin, iki ayda bir, üç ayda bir takip etmeleri gerektiğini önermiştik.

Ben, bu şekilde katkı koyan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Bizim Komisyon olarak görevimiz... İşte, aileleri dinleme konusunda ben kıymetli milletvekilimize de katılıyorum, size de Sayın Başkanım katılıyorum. Bu, sadece olayı medyaya taşımak ve popüler hâle getirmek. Zaten bu olaylar, özellikle Narin bebek, Sıla bebek konusu zaten sosyal medyada aylarca konuşuldu; bilen-bilmeyen, uzman olan-olmayan herkes yorumlar yaptı sosyal medya üzerinden ama, burada, artık bu Komisyonda, olayın uzmanları, bu işi gerçekten bilen, eğitimini almış kişiler bu Komisyona katkı koyacak ve bizler de milletvekilleri olarak, milletin seçtiği, yetki verdiği milletvekilleri olarak da bu Komisyonda güzel bir rapor hazırlayıp önerilerde bulunacağız.

Ben, dediğim gibi, tüm milletvekili arkadaşlarımızın bu şekilde fikirleriyle, tecrübeleriyle katkı koymasını isterdim ama bazı arkadaşlarımızın, işte, sadece eleştiri yaparak, sadece işte şu anda mesela Komisyonu terk edip gitmeleri buradaki arkadaşlarımıza, diğer arkadaşlarımıza saygısızlıktır. Ben bunu o yüzden kabul etmiyorum. Emeği geçen, burada emek veren, gönülden çalışan tüm milletvekili arkadaşlarımıza ve Kıymetli Başkanımıza da teşekkür ediyorum. Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Çok teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, kurumlar Komisyona çağırıldığında sorunların devlet nizamı içerisinde görevlendirilmiş yetkilisiyle konuşulduğuna ilişkin açıklaması

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Şimdi arkadaşlar, kurumları çağırmak deyince bunu çok kurumsal, resmî, böyle buz gibi, soğuk bir iş gibi de düşünmeyin. Kurumlar hayatın içinde yani kurumlar o sorunların tam göbeğinde yaşıyor. Burada kurumların ilgilendiği konuların hemen tamamı sokakta akan hayatın konuları ve kurumların buraya gelmesiyle biz sorularımızla, yönlendirmelerimizle, yerine göre eleştirilerimizle o sorunu konuşuyoruz, o sahadaki sorunu konuşuyoruz ve o sahadaki sorunun halledilmesi için Türkiye Cumhuriyeti devletin devlet nizamı içerisinde görevlendirilmiş yetkilisiyle konuşuyoruz, herhangi biriyle değil yani başka yerde de konuşsak o konuda gelip nihai çözüm, o işin çözümü bu kurumlarla olacak çünkü devlet kurumlarıyla işliyor. Devlet dediğimiz şey sokaktan, milletten, hayattan ayrı bir şey değil yani o açıdan kurumları biraz öyle düşünelim. Rahmetli Ayvaz Gökdemir ağabeyim söylemişti -Allah gani rahmet eylesin- "Devlet, milletlerin kendi kendilerini ifade tarzlarıdır." demişti. Millet kendini devlet olarak ifade eder yani bir araya gelme sanatı, toplanma sanatı, insanlığın kaderidir, yani insanlar bir araya gelmek için yaratılır. Bu bir araya gelmenin nihai şekli devlettir, devletin iş gördüğü şeyler de kurumlarıdır. O hayatın kendisidir kurumlar.

O açıdan, şimdi de çok sıkıntılı, konuşmamın başında da söylediğim gibi epey gaileli bir konuyu dinleyeceğiz arkadaşlarımızdan.

Sıralamayı siz yapın. Hanginiz başlayacak önce?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - RTÜK başlayabilir.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - RTÜK başlayacak.

Buyurun, kendinizi, görevinizi tanıtarak.

IV.- SUNUMLAR

1.- RTÜK İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanı Murat Ellialtı'nın, çocuk ihmal ve istismarı, RTÜK'ün çocukların şiddet, ihmal ve istismardan korunması konusundaki faaliyetleri ve RTÜK tarafından yapılan araştırmalar hakkında sunumu

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Sayın, Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi şahsım ve Kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Ben Radyo ve Televizyon Üst Kurulu İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanımım. İsmim Murat Ellialtı. On sekiz yıldır Kurumdayım, on sekiz yılın yaklaşık on yılı idareci olarak geçti.

Sunum planında, efendim, öncelikle çocuk ihmal ve istismarıyla ilgili genel bilgilerin ardından Üst Kurulumuz tarafından yapılan faaliyetlere değineceğim, ardından da Üst Kurulumuz tarafından yapılan araştırmalar hakkında genel bilgiler vereceğim.

Bilindiği üzere, çocukların bedensel, ruhsal ve cinsel gelişiminin henüz tamamlanmadığı 0-18 yaş arasındaki dönemi "çocukluk" olarak tanımlanır. Bu dönemde çocuğun beden veya ruh sağlığına zarar veren, zarar verme riski taşıyan fiziksel, duygusal, zihinsel veya cinsel gelişimini olumsuz etkileyen, kendisine bakmakla yükümlü kişi veya kişiler tarafından zarar verici olan kaza dışı veya önlenabilir bir davranışa maruz kalması "çocuğa karşı kötü muamele" ya da "çocuk istismarı" olarak tanımlanmaktadır.

Kötü muamelenin fiziksel, cinsel ve duygusal istismar ve ihmal olmak üzere 4 farklı boyutu vardır. Fiziksel şiddet, daha çok dayak, sert cezalar ve fiziksel zarar verme olarak görülür. Psikolojik şiddet, hakaret, tehdit ve ilgisizliktir. Cinsel istismar, rızası olmadan cinsel içerikle ilgili her türlü eylemdir. Dijital istismar ise siber zorbalık ve mahremiyet ihlalleridir. Bunların sonuçlarına bakarsak uzun vadeli sonuçlar, madde bağımlılığı suç riski ve ruhsal hastalıktır. Eğitim ve sosyal hayat bakımından bakarsak akademik başarısızlık, toplumdan uzaklaşmadır. Fiziksel etkiler bakımdan bakarsak sağlık sorunları ve gelişim bozukluklarıdır. Psikolojik etkileri ise travma, güven kaybı ve korkudur.

Çocukların maruz kaldığı olumsuz içerikler ise şiddet içeren içerikler. Bunlar daha çok video oyunları, filmler ve televizyon programları gibi dijital ortamda şiddet içeren içeriklere maruz kalınmasıdır. Bunun karşılığında çocukların agresif davranışlar sergileme olasılığı artmaktadır. Cinsel içerikler ise çocukların daha çok internet üzerinden cinsel içerikli web sitelerine ve sosyal medya platformlarında uygunsuz içeriklere erişmelerinden kaynaklanmaktadır. Bu durum, çocukların cinsel istismara uğrama riskini artırmaktadır. Ayrımcı ve nefret dolu içerikleri ise çocukların daha çok dijital ortamda ırk, din, cinsiyet veya cinsel yönelim ayrımcılığına dayalı nefret söylemine maruz kalmasıyla ortaya çıkmaktadır. Bu, çocukların ön yargılı ve hoşgörüsüz davranışlarda bulunmasına sebep olmaktadır. Yanlış bilgiler ise daha çok yine dijital ortamlarda doğruluğu kanıtlanmamış veya yanıltıcı bilgilerle çocukların karşı karşıya kalmasıdır. Bu da çocukların eleştirel düşünme ve geliştirme becerilerini olumsuz etkileyebilmektedir.

Üst Kurulumuz tarafından yapılan çalışmalar ve düzenlemelerden bahsetmek istiyorum. Öncelikle bizim en önemli faaliyet alanımız, yayın içerik denetimidir. Burada zararlı içerikleri tespit ediyoruz, gerektiğinde yaptırım uyguluyoruz, gerektiğinde ise yayıncıları uyarıyoruz, bir şekilde düzeltmelerini sağlıyoruz. Bunun dışında kamu spotları var, hepinizin bildiği üzere, toplumsal farkındalık oluşturmak üzere kamu spotları ve öncelikli yayınları Üst Kurul olarak inceleyip onay veriyoruz ve bunların yayınlanmasını sağlıyoruz. Yine, eğitici yayınların yapılması hususunda empati ve dayanışma gibi değerleri öğreten içerikleri teşvik ediyoruz. Dijital medya platformlarıyla iş birliği yapıyoruz, zorbalık karşıtı projeler yürütüyoruz, yine çocuklara yönelik çalışmalar yapıyoruz.

Efendim, bir diğer alanımız, gündüz kuşağı programlarıyla ilgili. Geçen yıl kasım ayında Gündüz Kuşağı Programları Yayın Etik İlkeleri'ni yayınladık. Bu kapsamda, özel hayatın gizliliği ve psikolojik şiddet, toplumsal değerlere saygı, dil kullanımı ve editöryal sorumluluk, özellikle çocuk ve gençlerin, zihinsel ve engelli bireylerin korunması ve cinsel taciz, tecavüz konularının ele alınışı, kadına yönelik şiddetle ilgili mücadele kapsamında ana başlıklarımız üzerinden yeniden değerlendirmeler yaptık ve bu konuda yayıncıların daha hassas olmasına yönelik eğitimler de düzenledik, faaliyetlerimiz de var. Bunun dışında, bu ilkelere uymayan yayıncılara da müeyyideler uyguladık. Bu kapsamda, özellikle gündüz kuşağı programlarında çocuklarla ilgili olumsuz bir durum olduğunda artık bundan sonra çocukların çıkmasını engelliyoruz. Ancak çocukların fotoğrafları da olmaması kaydıyla konu, çocuklara zarar vermeyecek bir şekilde danışmanlardan görüş alınarak sunulabiliyor.

Bunun dışında, çocukların ve gençlerin zararlı içeriklerden korunması amacıyla yaptığımız çalışmalar var; öncelikle çocuk dostu görsel, işitsel, yazılı yayın ve ilkelerin geliştirilmesi ve uygulamasının teşvik edilmesi amacıyla çalışmalar yapıyoruz. Bunun dışında, çocukların uyku zamanının hatırlatılması amacıyla yeni projeler yapıyoruz. Dijital platformlara ebeveyn kontrolü getirildi ve yeni şifreler, şifre/PIN uygulamasına geçtik. Bunlar vasıtasıyla çocukların dijital platformlarda bazı olumsuz içeriklere ulaşması engelleniyor. Onun dışında, çocuk profili seçenekleri getirildi dijital platformlara. İçerik kısıtlaması ve bunun dışında koruyucu sembol ve akıllı işaretler sınıflandırma sistemlerini de kullanıyoruz. Bu kapsamda uyguladığımız müeyyidelerden biraz bahsetmek gerekirse çocukların gelişimine zarar vermek, istismar etmek ve çocukları bir ürün veya hizmet satın almaya yönlendirmekten dolayı bugüne kadar 563 kez müeyyide uyguladık. Yine, çocuk ve gençlerin gelişimine zarar veren yayınlar sebebiyle yayıncılara 138 kez müeyyide uyguladık.

Efendim, ben, Türkiye'de gençlerin mecra kullanımı ve alışkanlıkları hakkında biraz bilgi vermek istiyorum. 2024 yılında yaptığımız araştırmada, gençlerin günlük ortalama medya kullanım süresine baktığımızda dört saat otuz beş dakikayla internet ön plana çıkmaktadır; bunu bir saat kırk dakikayla televizyon, bir saat yirmi yedi dakikayla dijital platform ve elli iki dakikayla radyo takip etmektedir.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bu verilerin kaynağı ne?

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Efendim, bizim yaptığımız araştırma.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Saha araştırması.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Evet.

Araştırmamızda şu sonuçla karşılaştık: Her 10 gençten 9'unun sosyal medya hesabının olduğunu gördük ve her 10 gençten yaklaşık 4'ünün sosyal medya hesabının herkese açık olduğunu gördük; bunu çok olumsuz bir şey olarak değerlendirdik.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Yaş grubu nedir?

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Efendim, her yaş grubu var içinde.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bu çalışmanın teferruatı varsa bize iletebilir misiniz?

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Tabii efendim, 350 sayfalık bir araştırmamız var, hemen gönderelim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Onu alalım.

Teşekkür ederiz.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Araştırmamızda her 10 gençten 4'ünün dijital yayın platformları izlediklerini gördük. Haber alma kaynaklarına güven düzeyine baktığımızda, daha çok sosyal medyanın ön plana çıktığını, arkasından televizyon, internet haber siteleri, yazılı basın ve radyonun geldiğini görüyoruz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yani haber alma kaynağında 1'inci sırada sosyal medya mı?

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Evet.

Ekran bağımlılığı düzeyine baktığımızda da her 10 gençten 4'ünün ekran bağımlılığı düzeyinin yüksek olduğunu tespit ettik. Yine, dijital okuryazarlık eğitimine baktığımızda her 10 gençten 3'ünün dijital okuryazarlık eğitiminin yüksek olduğunu gördük ancak 10 gençten 7'sinin de dijital okuryazarlık eğitiminin düşük olduğunu ve bu kişilerin, bu gençlerin yanlış sitelere girebileceğini, yanlış haber kaynaklarından bilgi alabileceğini de gördük.

Sonuç ve öneriler olarak, biz daha çok duyarlı yayıncılığı tavsiye ediyoruz. Çocuk haklarına saygılı içerik üretimi kapsamında bütün yayıncıları teşvik ediyoruz. Yine, yayıncılarla yaptığımız medya buluşmalarında her toplantımızda çocukların kimliğini koruma ve travmaları tetiklememe hususunda yayıncılara tavsiyelerde bulunuyoruz. Çocuklara ilham veren ve destekleyen karakterlerin olumlu rol model olarak ön plana çıkarılmasını tavsiye ediyoruz. Yine, ebeveynler, eğitimciler ve medya profesyonelleriyle birlikte çalışmalar yapıyoruz.

Çocukların korunması amacıyla çocukların izleyeceği programlar ebeveyn kontrolünde olmalı ve şiddet içerikli yayınlara izin verilmemesi konusunda çalışma yapıyoruz. Bu konuda haber bültenlerinde akıllı işaretlerin kullanılması uygulamasına geçtik. Geçen hafta itibarıyla bütün yayıncılara bu konuda tebligat yaptık. Bundan sonra haber bültenlerinde eğer olumsuz veya şiddet içerikleri varsa haberler yayınlanmadan önce bu içeriklere ilişkin akıllı işaretler yayınlanacak, haber bültenlerinde de görüntüler varsa yine, görüntülerden önce akıllı işaretler yayınlanarak çocukların ve gençlerin bu görüntüleri izlemesinin önüne geçeceğiz. Şiddet içerikli programlar çocuk ve gençlerinin ekran başında olduğu saatlerde yayınlanmamalıdır. Bu kapsamda da yine akıllı işaretler uygulamasını daha da geliştirip bu tarz programların akşam saat dokuz buçuk ya da 24.00'ten sonra yayınlanması konusunda çalışmalar yapıyoruz. Bunun dışında, çocuk programı yapımcıları ve çizgi film senaristlerine yönelik medyada şiddetle mücadele konusunda farkındalık çalışmaları yapılmaktadır.

Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Biz teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Başkanım, RTÜK, soru-cevap şeklinde mi devam edecek yoksa...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yok, ikinci sunumu da aldıktan sonra biz sorularımızı soracağız.

Buyurun Sayın Gün.

2.- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkan Yardımcısı Abdulkerim Gün'ün, BTK olarak internetin güvenliği ve bilinçli kullanımı konusunda yürüttükleri kurumsal çalışmalar ile çocukların internetin risklerin korunup fırsatlarından faydalanmasına yönelik uygulamaları hakkında sunumu

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri, kıymetli hazırun; ben BTK Başkan Yardımcısı Abdulkerim Gün.

Daha önce de burada birçok komisyonda, sayın komisyon üyelerin de olduğu yerde çalışmalarımızı anlattık. Bugün daha çok hem odağa yönelik hem de kurumsal olarak ne yapıyoruz onlardan bahsetmek istiyoruz.

BTK olarak internetin güvenliği ve bilinçli kullanımı konusunda topluma yönelik pek çok kurumsal çalışma yürütmekteyiz. Bu çalışmalarımızın temel amacı, internetin risklerinden korunmayı ve fırsatlarından en etkin şekilde faydalanmayı sağlamaktır. Bu çerçevede, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, özellikle eğitim ve farkındalık çalışmalarıyla öne çıkmakta, bireylerin ve özellikle çocukların çevrim içi ortamdaki güvenliğini artırmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, 2016 yılında kurulan Güvenli İnternet Merkezimiz vasıtasıyla internetin güvenli kullanımına ilişkin bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yürütmekte, toplumu internetin riskleri konusunda bilgilendirmektedir Güvenli İnternet Merkezimiz. 3 ana birimden oluşmaktadır; Bilinçlenme Merkezimiz, İnternet Yardım Merkezimiz ve İhbar Merkezimizdir.

Bilinçlendirme Merkezi portalımızda internetin güvenliği ve etkin kullanımı hakkında eğitimler düzenlenmekte, broşürler ve afişler hazırlanarak toplumun farklı kesimlerine ulaşılmaktadır. "Güvenliweb.org.tr" üzerinden on-line bilgiler paylaşılarak toplumun bilinçlenmesi teşvik edilmektedir. Bu noktada verdiğimiz eğitimlerde Güvenli İnternet Merkezinin kurulmasından günümüze kadar toplamda 1.640 etkinlik düzenlenmiş ve yaklaşık 275 bin vatandaşımıza bilinçli ve güvenli internet kullanımı konusunda seminer ve eğitim verilmiştir.

Her sene Güvenli İnternet Günü'nü 2010 yılından beri kutlamaktayız. Bu sene de 11 Şubatta Güvenli İnternet Günü'nü idrak ettik farkındalık oluşturmak adına. Ankara'da merkezî teşkilattan 9 farklı kurumumuzdan 220 kamu çalışanımızı dijital okuryazarlık ve alt dallarda eğitici eğitimleri vermek üzere davet ettik ve inşallah, önümüzdeki günlerde 81 ilde hem yüz yüze ebeveynlerimize eğitim vermeyi planlıyoruz hem de yine, 81 ilde taşrası olan teşkilatlarımıza eğitici eğitimleri vermeyi planlıyoruz inşallah.

Güvenli İnternet Tırımız mevcut, bununla da 2018 yılından beri 200'den fazla okulu ziyaret ederek yaklaşık 90 bin öğrencimize ulaştık.

Dijital okuryazarlık, internet güvenliği, sosyal medya kullanımı ve dijital mahremiyet gibi konularda ve siber zorbalık gibi konularda rehberler hazırlıyoruz, bu noktada da çocuklarımıza, gençlerimize, ebeveynlerimize önemli kaynaklar sunuyoruz. Ayrıca, güvenli internet ve dijital mahremiyet konusundaki rehberler on-line olarak erişilebilir durumdadır.

Araştırma raporlarımız mevcut, özellikle ikisinden bahsetmek istiyorum Sayın Başkanım: 2023 yılında yaptığımız çocukların ve ebeveynlerin bilinçli ve güvenli internet kullanım deneyimleri noktasında -bunu 10.475 öğrenci ve 10.475 veliyle yaptık- araştırma sonuçlarına göre mobil telefon kullanımının çok arttığı, internetin daha çok tüketim amaçlı kullanıldığı ve aşırı kullanımın akademik başarıyı olumsuz etkilediği, küçük yaş gruplarının içerik riskleriyle, büyük yaş gruplarının ise ekran noktasında risklerle karşı karşıya olduğu, ebeveynlerin çoğunun çocukların internetle ilgili yaşadığı sorunlardan haberdar olmadığı, çocuklarının genellikle annelerinden veya arkadaşlarından destek aldığı, ailelerin nasihat vermek yerine dijital dünyada doğru model olmalarının ve çocuklarıyla daha fazla vakit geçirmelerinin büyük önem taşıdığı ortaya çıkmıştır.

Diğer bir araştırmamız da Türkiye'deki ortaokul ve lise öğrencilerinin dijital oyun oynama alışkanlıkları üzerinedir. Bu bağlamda da dijital oyun bağımlılığı riski taşıyan öğrencilerin oranı yüzde 35 seviyesindedir. Ortaokul ve lise öğrencilerinin mobil telefon sahipliği yüzde 96 -yaklaşık bu civardadır- günlük dijital oyun oynama süresi ortalama üç saat olarak belirlenmiştir. İnternet bağımlılığı riski lise öğrencilerinde yüzde 31, ortaokul öğrencilerinde yüzde 20 düzeyindedir. Sosyal medya bağımlılığı riski ise lise öğrencilerinde yüzde 50, ortaokul öğrencilerinde yüzde 35 seviyesindedir.

BTK olarak hakemli dergimiz var; yine, bu alanda akademik çalışmalar yapmaktayız.

Açık kaynak çalışmamız mevcut Sayın Başkanım. Bu noktada da bugüne kadar -aralık ayında bitmek üzere- 6 kitap yayınladık. Şimdi de -bu seneyi malumunuz, Sayın Cumhurbaşkanımız "Aile Yılı" ilan etti- dijitalleşme ve aile olarak bir projeye başladık, onu şu an devam ettiriyoruz, çağrıya çıktık, mayıs ayında inşallah son bulacak ve devam ettireceğiz.

Güvenli Oyna portalımız var. Bu noktada da internette ve Güvenli Oyna noktasında "guvenlioina.org.tr" platformumuz 2018 yılından beri aktif. Bu bağlamda BTK bünyesinde ayrı bir koordinatörümüz mevcut; 7/24 oyunlarımızı ve olası zararlarını inceleme noktasında çalışmaktalar. Bu bağlamda, yine, akademik çalışmalara devam ediyoruz; ilki, 2018 yılında, ikincisini geçtiğimiz aralık ayında Dijital Oyunlar Kongresi'nde icra ettik. 5 ülkeden 50 katılımcımızla bir araya gelerek -akademiden, sektörden ve kamu kurumlarından- sektörün, dijital oyunların bugününü ve yarınını konuştuk. Yakında da inşallah bir araştırma raporumuz bu noktada çıkacak.

İnternet Yardım Merkezi portalımız mevcut. Bu noktada, bu portal kullanıcıların internetle ilgili yaşadığı sorunları çözmelerine yardımcı olmak amacıyla oluşturulmuştur. Vatandaşlarımız internetin güvenliği, mahremiyet ve dijital dünyada karşılaşılan diğer problemler hakkında bilgilendirici içeriklere kolayca erişim sağlayabilmektedirler.

Alo 141 hattımız mevcut. Bu bağlamda, bu, yine İnternet Yardım Merkezi portalımızın çağrı merkezi versiyonu olmakta. 2019 yılında kurduğumuz Alo 141 Çağrı Merkezimiz, İnternet Bilgi, Yardım ve Destek Hattı internet ortamından bağımsız alternatif bir başvuru mekanizması olarak geliştirilmiş olup kullanıcıların karşılaştıkları sorunlara hızlı ve etkili çözümler sunmayı amaçlamaktadır. 2024 yılı sonu itibarıyla -beş yılda- bugüne kadar toplamda yaklaşık 430 bin çağrıya cevap verilmiştir.

İnternet Bilgi İhbar Merkezimiz var; katalog suçlarımız mevcut. Bu bağlamda, 5651 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde intihara yönlendirme, çocuğun cinsel istismarı, uyuşturucu, müstehcenlik, fuhuş gibi konularda vatandaşlarımız ister anonim olarak isterse kimliklerini kullanarak "ihbaryap.org.tr"ye gördükleri herhangi bir içeriği ihbar edebiliyorlar. Bizim de avukatlarımız ve uzmanlarımız anında bunu değerlendiriyor, eğer siteyse hemen kapatılıyor, sosyal medya içeriği ise de hemen ilgili sosyal medya şirketlerine bunlar gönderilip kapatılması ve erişim engellemesi sağlanması söz konusu oluyor.

Bu bağlamda, yine, Komisyonumuzla ilgili, çocuğun cinsel istismarı noktasında Uluslararası İnternet İhbar Merkezleri Birliğinin (INHOPE) uzun zamandır üyesiyiz; her sene en az 2 çalışmaları oluyor, Avrupa ve bütün dünyaya yayılmış durumdadır, hepsine ileri düzeyli katılım sağlıyoruz.

Güvenli İnternet Hizmetimiz mevcut. Şu anda 2011 yılından beri ücretsiz olarak sunduğumuz bu hizmet, ailelerin çocuklarını internetin zararlı içeriklerinden koruması noktasında çok önem arz etmektedir. Güvenli İnternet Hizmeti çocuk ve aile

profilinden oluşmaktadır. Çocuk profiliyle sadece pozitif içerikli "web" sitelerine girilebilmektedir, aile profilinde ise zararlı içerik barındıran sitelere erişilememekte, bunun haricindeki tüm internet sitelerine erişilmektedir. 2024 yılı sonu itibarıyla 50 milyonu aşkın internet aboneli Güvenli İnternet Hizmetini tercih etmiştir. Bu abonelerin yüzde 99,6'sı aile profili, yüzde 0,4'ü ise çocuk profilini tercih etmiştir.

Sayın Başkanım, sunumumuz bu şekilde.

Arz ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- RTÜK İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanı Murat Ellialtı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkan Yardımcısı Abdulkerim Gün tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Şimdi, öncelikle ben not aldığım hususları arz edeyim, sonra arkadaşlarıma...

Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna sormak istiyorum: Yayın içerik denetimi yapamıyoruz değil mi? Bu sansüre giriyor şu anda.

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Öncesinde yapamıyoruz Başkanım, sansüre giriyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Peki, içerik saatleri konusunda yayın saatlerine müdahale edebiliyor muyuz?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Geniş bir konu olduğu için...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Şunu kastediyorum: Mesela bizim ortalama, orta sınıf diyebileceğimiz vatandaşımızın eğlencesi televizyon, akşamları. Orada aile yayıncılığı gibi diziler vesaireler var. Avrupa'daki en uzun dizi süresi elli dakika, bizde iki buçuk saat, akşam sekizde başlıyor, gece birde bitiyor. Dizilerin içeriğine hiç girmiyorum yani şu anda yayınlanan dizilerinin hiçbirinde olumlu bir tip yok. Önceden TRT döneminde bu konuda yazan, çizen tenkitçiler, münecitçiler, eleştirmenler vardı, basında böyle bir sektör vardı âdeta; bu, neticede bir sanat dalı, onları eleştirmek de bir sanat ama şu anda öyle değil, tam bir kontrolsüzlük ve piyasanın şartlarına tabi, reyting şartları, reklam gelirlerinin hâkimiyeti... Bu, sadece çocuklara değil, toplumun bütününe, her kesimine, her yaş kesimine bir tehdit oluşturuyor. Bu konuda bir düzenleme ihtiyacı var mı? "Bu konuda ne yapılabilir?"i öğrenmek istiyorum. Ayrıca, bu konuda ülkemizin standartları ile Avrupa ülkelerindeki standartların bir mukayesesi mümkün mü? Düşündünüz mü hiç -tabii ki mümkün, yapılabilir- ya da sizin öyle bir göreviniz var mı görev tanımınızda? Çocukların, gençlerin hatta ailelerin bu yayınların zararlarından korunması konusunda ve onlara bir seviye kazandırılması konusunda mevcut yasal çerçeve sizin açınızdan yeterli mi? Değilse ne önerirsiniz? Bu sorularına cevabı yazılı olarak da verebilirsiniz.

Bilgi Teknolojileri konusunda da bir şey söylemek istiyorum. Bilgi Teknolojileri, programcılık kabiliyetimizin, program yapma kabiliyetimizin yani bilgisayar programcılığının geliştirilmesi konusunda sizin bir çalışmanız var mı? Şimdi, Twitter, Facebook, Instagram vesaire bunların hiçbirini yasaklamayla halledemeyeceğimizi, bunların zararlarını önleyemeyeceğimizi biliyoruz hatta yasak konusuyla bu konuda hiçbir zaman sonuç alınamayacağını da biliyoruz, örnekleriyle görüyoruz. Ayrıca, internet konusundaki yasal çerçevenin âdeta her hafta güncellenmesi gerekiyor çünkü internetin gelişim hızı öyle gidiyor, o şekilde gidiyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Bunu kamuoyu çok merak ediyor, biz merak ediyoruz. Çocuklarımızın kurtarılmasının ya da çocuklarımızın yetişirken bu zararlı etkilerden uzak, steril tutulabilmesinin mümkün olmadığını görmek bizi bir çaresizliğe itiliyor. Bu konuda sizin konunun uygulayıcıları olarak teklifleriniz ne yani bunu tartışıyor musunuz arkadaşlarınızla?

Soruları alacaksınız, bütün arkadaşlarım sorduktan sonra cevaplayacaksınız.

Şunu görüyoruz, arkadaşlar, yasakladığınızda ona başka yollardan ulaşıyorlar ama aynı ürünü siz farklı içerikle ve daha değişik sunabilirsiniz yani üretebilirseniz, kendiniz o konuda bir çalışma ortaya koyabilirseniz, onun daha etkili olacağını biliyoruz. Onun için sordum, ülkemizin program yazım kabiliyeti hangi seviyede, bu konuda ne söylersiniz?

Teşekkür ediyorum, şimdi arkadaşlarıma söz vereceğim.

Şenol Hanım, buyurun.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Benim ilk sorum RTÜK'e: Şimdi, sunumunuzda denetim faaliyetleri ve müeyyideler konusu var. Bu, kaç yılına ait yani denetim, faaliyetler ve müeyyideler?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Müeyyideler, yaptırımlar.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - "Yaptırımlar" desek daha doğru, dilim dönmedi.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Son on yıllık efendim.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Son on yılda, on yıl içinde -tabii konumuz çocuk olduğu için- çocuklara ve güçsüzlere karşı istismar içeren yayınlara 3 kez, çocukların gelişimine zarar vermek, istismar etmek, çocukları bir ürün veya hizmeti satın almaya yönlendirmekten 563 kez, çocuk ve gençlerin gelişimine zarar veren yayınlara da 138 kez ya ceza verilmiş ya da yaptırım uygulanmış herhâlde, değil mi? Cezanın ne olduğunu bilmiyorum.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - İdari para cezası ya da program durdurma, lisans iptaline kadar uygulanıyor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Program durdurma cezası verilmiş. Ama ifade ederken "Gerekirse uyarıyoruz, bunun düzeltilmesi için uyarıyoruz." dediniz. Yani herkese denetim yapılarak bir cezai müeyyide uygulanmamış anladığım kadarıyla ama uyarılmış en azından. Ama buradakiler, herhâlde bu verilen rakamlar, ceza uygulanan rakamlar zannediyorum.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Evet ceza uygulananlar.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ama zannediyorum, onu da belli etseydiniz iyi olurdu; ben buraya notumu aldım, on yıl içinde bu.

Şimdi, RTÜK çocuk istismarını normalleştiren, çocukları nesnelleştiren ya da şiddeti teşvik eden içeriklere karşı hangi somut adımları atıyor, onu sorayım.

İkincisi: Bazı dizilerde çocukların psikolojik ya da fiziksel olarak şiddete maruz kaldığı sahneler bazen reyting uğruna dramatize edilebiliyor. RTÜK bu tür sahneleri engellemek ve sınırlamak için bir çalışma yapıyor mu? Şimdi, ailenin yapısıyla ilgili özellikle kadın programlarının, gündüz kuşağı programlarının, sadece kadına yönelik programların ötesinde yemek programları dâhil olmak üzere çok büyük zararları var ama maalesef bunlarla ilgili bir yaptırım bugüne kadar görmedim. O yüzden soruyorum, şimdi tabii konumuz çocuk olduğu için çocuk üzerinde durmamız gerekiyor. Şimdi, RTÜK bu tür sahneleri, çocuklarla ilgili sahneleri sınırlandırmak için ne yapıyor? Hani engellemek kolay bir şey değil. Tabii ki hayatın gerçeklerini ortaya koyabilmek için de çocukların filmlerde yer almasını yanlış bulmuyorum ama neticede topluma bir çıkarım yaratmalı sonuç yani toplumsal olarak çocukların faydasına olabilecek sonuçlar yaratmalı ama öyle bir şey görmüyoruz; açık ve net. Yani bunu tamamen RTÜK'e yüklemiyorum yani bu biraz da gelişimlerin ortaya koyduğu bir durum, medyanın reyting uğruna ortaya koyduğu bir durum.

Şimdi, üçüncü sorum: Çocuk istismarını dolaylı yoldan teşvik eden veya özendirici yayınlara verilen cezalar yeterince caydırıcı mı size göre? Örneğin, bir programda çocuk yaşta evlilik meşrulaştırdığında verilen ceza gerçekten o içeriğin yayılmasını önler mi? Yine, medyada çocukların kullanıldığı istismar içerikli haberler ve programlar hakkında RTÜK nasıl bir önlem alıyor? Örneğin istismar mağduru bir çocuğun kimliği ifşa edilip yaşadığı travma, reyting için kullanıldığında RTÜK ne yapıyor? Bunları hep yaşadık son zamanda, bütün medyada olan olaylardan söz ediyorum. Yani kimlik ifşa ediliyor, bütün şeyi ortaya dökülüyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Olay yeri görüntüleri.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Olay yeri görüntüleri ortaya dökülüyor ve enteresan bir şey, millet de bunları böyle, zevkle izliyor. Çocukların reklam ve programlarda sömürüldüğü, psikolojilerinin zarar gördüğü içeriklere karşı RTÜK'ün belirlediği etik sınırlar nedir? Bunlar önemli konular. Bu etik sınırları hepimizin iyi değerlendirmesi lazım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Veya etik sınırları belirleme yetkisi sizde değilse o zaman Meclistedir, onu bize yazın.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sizde değilse nedir? Yani bize deyin ki: "RTÜK bunları..." Ki biliyorum var, RTÜK'ün böyle bir etik sınırlama kriterleri var.

Yine dijital platformlarda Netflix gibi, Youtube gibi, TikTok gibi -çok bela şeyler bunlar, gerçekten sıkıntılı özellikle TikTok- özellikle herkesin kullandığı alanlar, sosyal medya mecraları çocuk istismarına açık sahneler veya çocukları hedef alan tehlikeli içerikler konusunda RTÜK'ün bir yaptırım gücü var mı veya bu BTK'nin görevi mi? Yoksa bu alan RTÜK'ün denetiminin dışında mı kalıyor? Ama iki kurum da burada olduğuna göre iki kurumdan biri cevap versin bu konuya.

RTÜK, çocukları koruma amacıyla televizyon ve dijital medya içerik üreticilerine zorunlu eğitim veya rehberlik programları sunuyor mu? Çünkü şimdi buna bakın hem BTK hem RTÜK bize çok hızlı bir şekilde sunum yaptı, çoğunu anlayamadık bile, o kadar hızlı geçmek zorunda kaldı, keşke daha önce elimize gelse de bunları biz inceleyeseydik diye düşünüyorum. O kadar çok kişiye eğitim verildiğinden falan söz ediliyor ama bu rakamlar beni hiç memnun etmiyor yani isterse 1 milyon kişiye eğitim verilsin yani her zaman eğitim verildiği ifade ediliyor; bu, kadına şiddetle ilgili de böyle, çocukların bu ihmâl, koruma ve istismarıyla ilgili de böyle; hep eğitim veriliyor ama nasıl eğitim veriliyor, ne kadarı kalıcı oluyor, ne kadarını dinliyorlar? O yüzden de başarı maalesef sağlanamıyor istenildiği gibi. Yani o rakamsal olarak verdiğiniz şeyler bizi tatmin etmiyor sayın yetkililer, söylemek istediğim o. Yani bin kişiye verirsiniz, on bin kişiye verdik bile... Yani yalancılıkla suçlamıyorum, sakın, öyle değil, size öyle gelir veriler ama öyle midir; emin değilim.

Yine, RTÜK... RTÜK, çocuk istismarı ve ihmali konusunda farkındalık yaratmak için kamu spotları ya da özel projeler geliştiriyor mu? Bir kitapçığınızı gördüm şurada, değil mi? Çocuk...

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Evet, çocuk dergisi.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Hatta "Türkiye'de Birleşmiş Milletler Erişilebilirlik Logosu'nu alan ilk dergi." demişsiniz. Kaç kişiye ulaştı bu dergi?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - 30 bin adet basılıyor, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında, tüm noktalarda var.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Her ay mı basılıyor?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Hayır, üç aylık periyotlarda basılıyor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Üç aylık periyotlarda 30 bin kişiye gidiyor. Türkiye kaç milyon?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Dijitalde de var efendim, tüm dünyaya açık, yabancı yayınlara beraber.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Bunları ailelere, eğitimcilere ulaştırmak zorundasınız. Evet, basılı olarak masrafı çok olur, basılı olmasın ama dijital olarak da bilgilendirmek zorundasınız. 30 bin kişi komik bir şey. Birçok şeyde de "proje hâlinde" dediğinizi duydum. Ya, bugüne kadar bunlar proje hâlinde olmamalı.

Evet, biraz önce ifade ettiğim gibi, çocuk istismarı haberlerinin verilme biçimiyle ilgili medya kuruluşlarına RTÜK'ün rehberlik ettiği özel bir etik kılavuz var mı, varsa da ne kadar etkin uygulanıyor? Çocukların ihmeline, öldürülmesine, cinsel istismarına veya şiddete ilişkin haber ve programlarda etik ihlalleri önlemek için RTÜK bugüne kadar hangi somut adımları attı? Hani, ne yaptığınızı soruyorum.

Bir de 2020 ile 2024 yılı arasında çocuk haklarını ihlal eden yayınlarla ilgili kaç şikâyet alındı? Bunlardan kaçına işlem uygulandı?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bunlara yazılı cevap da verebilirsiniz daha sonra arkadaşlar.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Tabii, tabii, yazılı olarak da cevap verilebilir.

Çocuk istismarı ve şiddet içerikli yayın yapan kuruluşlara uygulanan cezalar nelerdir? Bu cezaların caydırıcı olduğuna inanıyor musunuz? Çocukları olumsuz etkileyebilecek içeriklerin televizyon ve dijital platformlarda yayılmasını önlemek için mevcut denetim mekanizmalarınız nelerdir diye soruyorum. Çok soru sordum, kızılıyorsunuz, biliyorum da...

Kız mıyorsunuz değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Hayır, kız mıyorsunuz.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Bize bırak mısınız da belki o açıdan...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - "Bütün soruları soruyorsunuz." diyorlar.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Öyle mi?

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Bize kalmıyor, soru bize kalmadı.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Bırakayım mı acaba biraz?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yok, sorun, buyurun.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sizlerin hislerine tercüman olmak için soruyorum bunları.

Çocukların şiddet içerikli yayınlardan korunması için medya kuruluşlarına yönelik özel bir bilgilendirme, rehberlik ve zorunlu eğitim programınız var mı? Bu soru biraz olmayabilir yani şey bir durum değil ama var mı? Belki de vardır bizim bilmediğimiz RTÜK'le ilgili çünkü RTÜK çok gündeme geliyor biliyorsunuz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bu soruya şunu ilave edeyim ben: Bu konuda

Millî Eğitim müfredatına ders olarak "şu konulabilir" gibi bir teklifiniz olursa biz onu iletiriz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Tabii, sizden teklif de... Bizim böyle bir şeyimiz yok ama bunları teklif ediyoruz diyebilmelisiniz.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Medya okuryazarlığı vardı ama.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Vardı da ben okullarda doğru dürüst uygulanmadığı kanaatindeyim.

Dijital platformlardaki -ki bu Bilgi Teknolojilerini de ilgilendiriyor- içeriklerin denetimi RTÜK sorumluluğuna veya BTK sorumluluğuna girdiğine göre, çocuk istismarı ve şiddet içeren içeriklere karşı hangi önlemleri alıyorsunuz? Sosyal medya platformlarında, çocuk haklarını ihlal eden içeriklerin kaldırılması için RTÜK olarak bir denetim veya iş birliği mekanizmanız var mı? İşte, bu da diğer bakanlıklarla, Millî Eğitimle falan, diğer bakanlıklarla, Aile Bakanlığıyla...

Çocukların ekran başında maruz kaldığı olumsuz içeriklere karşı ailelere eğitimler veriyorsunuz ama ne kadarına ulaşabiliyor? Önemli olan, bunu ulaştırma yollarını hepimizin araması. Projeleriniz var mı bu konuda, diyorum. RTÜK'le ilgili bu kadar.

BTK'yle ilgili de çok kısa, orada kısa keseceğim, hislerinize yine tercüman olmak için yapacağım.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Biz hislerimizi ifade edebiliyoruz ama sizi de kesmek istemiyoruz, o yüzden...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sağ olun.

Şimdi, İnternet Bilgi İhbar Merkezi, çok güzel bir şey ama dediğim gibi, yine güvenli internet hizmeti kaç milyon kişi dediniz?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - 50 milyonu geçti Sayın Vekilim.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - 50 milyon kişi bundan yararlandı mı, yararlanmak için başvurdu mu?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Şu an yararlanıyor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - "Yaralanıyor", bu güzel bir şey.

Sizin yetkiniz ne diye sormak istiyorum, mesela çocuk istismarı içeriklerini...

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Zaten az önce sorduğunuz soru bizim içindi.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sizindi, onun için dedim, bazen ikinizin görev ve yetkilerinizi karıştırabilirim.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Sayın Vekilim, çocuğun cinsel istismarında direkt olarak, kanunen, katalog suçların içine girdiği için, orada hemen "ihbar web"den veya herhangi bir yerden, bir kamu kurumundan veya anonim bir yerden bir link veya bir içerik geldiği zaman, anında emniyet siberle muhatap oluyoruz. İçeriği de hemen, anında kapatmayıp onların ve yargının sürece dâhil olup o içeriğin muhatabını, orijini bulmalarından itibaren hemen siteyi engelleyip o şekilde devam ediyoruz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Peki, o zaman en son sorum: Çocukların internet ortamında korunması için BTK'nin önerdiği veya desteklediği yeni bir yasal düzenleme var mı?

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Ben teşekkür ediyorum.

Tuba Hanım, buyurun.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Teşekkürler sunumlarınız için.

Ben daha ziyade, RTÜK'de dijital alanda, dijital platformda denetimsizlik olduğunu düşünürken aslında BTK'yle yarım kalan şey tamamlanıyor gibi bir hissiyata kapıldım. Şu eksiklik var: RTÜK'ün o kurumsal altyapısı, yıllardan beri o mekanizmaya hâkim oluşu belirli bir tecrübe gerektiriyor ama BTK'de daha ziyade şikâyetlere yönelik bir çalışma var diye gördüm; bu doğru mu?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Şöyle: O biraz da Sayın Vekilim...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Siz not alın.

Siz devam edin Tuba Hanım.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Onu cevaplasın, ona göre bir şey soracağım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - O zaman buyurun lütfen.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Şundan mütevellit Sayın Vekilim: Şimdi, konvansiyonel medyanın devamlı akmasıyla çünkü akış geçiyor ama sosyal medya ve internet üzerindeki bugün baktığımız, "post" dediğimiz şeyler devamlı kaldığı için odak noktası farklı iki unsurun da, aslında çok benzer, birbirini tamamlayıcı ama noktalar farklı, o yüzden...

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Şimdi, aslında bu neden önemli? Baktığımızda, haber içerikleri vesairede sosyal medya daha ön planda, güvenilirlik açısından puanlamada da öyle gördüm. Demek ki toplumda sosyal medya daha ön planda haber alma açısından. Mesela, televizyonda yayınlanan içeriklerin de tekrar sosyal medyaya aktarılması... Şimdi, böyle baktığımızda, ben yeni bir yapılanmaya gidilmesi gerektiğini düşünüyorum hem BTK hem RTÜK açısından belki ikisinin ortak çalışmasıyla bu minvalde. Çünkü RTÜK'te eksik olan çok şey var, artık sosyal medyanın etkin olduğu bir dünyada yaşıyoruz, dijital platformların vesaire.

Bir diğer konu, artık televizyon da geri planda kaldı. Hani kızdığımız çok şey var, o gündüz kuşağında olan, olmaması gereken ve yıllardan beri hani şikâyetler üzerine engellendiği söylenen ama hiçbir engelleme görmediğimiz bir gündüz kuşağı var, çok farklı alanlarda da toplumda belki çocuklar izlemiyor gibi görünebilir o saatlerde ancak sonrasında buradan alınan parça parça görüntüler işte, biraz önce bahsettiğim sosyal medyada çok etkin bir şekilde kullanılıyor. "Bunu da televizyonda göremeyiz." dediğimiz şeyleri görüyoruz maalesef ama buna yönelik herhangi bir şey görmedik. "Sansür" dediniz, o kapsama giriyor vesaire ama ben bunun farklı bir yönteminin de olabileceğini düşünüyorum; bunda da sizin bize Meclis olarak öncülük etmenizi beklerim, uzmanlık alanınız olması nedeniyle.

Dijital platformlara baktığımızda, ben burada sadece şikâyet odaklı olduğunu görüyorum, burada denetimin olması gerekir. Bir içerik bir yerden yayınlanıyor, bekleyip de o şikâyet edilene kadar dünyayı dolaşılıyor ve bu konuda bir şey yapılamamış oluyor. İçerikler konusunda, işte, bilgilendirme konusunda... Çocuklarımız da olması hasebiyle, şahit olduğum BTK'nin çok güzel uygulamaları var, hatta çocuklara vizyon çizecek ama bunun yaygınlığının olması gerekir. Ankara'da iletişimi olan çocuklar, BTK'ye daha ulaşılabilir olan çocuklardan ziyade, 81 ilde bunun etkin bir şekilde yayınlanması çok önemli çünkü çok büyük kazanımlar oldu, hani yazılımdan tutun, işte bu dijital dünyada çocukların program üretmesine vesaire... Hatta orada çok akıllı çocukların da farklı şekillerde yönlendirildiğini de gördüm. Çok güzel hizmetler ama yaygınlaştırılması çok önemli.

Ben tekrar edeyim, başa dönecek olursam, RTÜK ve BTK'yle ortak bir iş birliği yapılarak -hani RTÜK minvalinde olabilir belki- bir yapılanmaya gidilmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü BTK farklı bir amaçla çıktı hani ilk baştan beri, RTÜK'ün zaten amacı belliydi ama BTK'nin bu alandaki çalışmalarının RTÜK bünyesinde de olması gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Teşekkür ediyoruz.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Ben bir şey soracaktım Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Sunumlarınız için teşekkür ediyorum.

Daha önce de aslında ben bu konuyu sizlerle değerlendirmiştik. Asıl meselelerden, sorunlardan biri... Hatta ben kaçırdıysam da özür dilemiş olayım. "Birkaç ay önce çalıştay da yapacaktınız." diye bir bilgi kalmış aklımda. Aslında biz bunları söylüyoruz ya hani Nasrettin Hoca "Testi kırılmadan önce." diyor, işte, Başkanımın dediği gibi, bir yayına girecek, yayında şikâyet gelecek, ondan sonra ancak kaldırabiliyoruz gibi ya da müdahale edebiliyoruz, sansürleyebiliyoruz gibi bir yetkiniz vardı. Biz de daha önce şöyle bir teklifle gelmiştik: Bu yapımcılar, işte, yayıncılar bunlarla ilgili ön, bu çalışmayı yapmadan önce belki bir yasayla güçlü bir sözleşme önlerine konulsa, şu şu çocuk ihmal ve istismarına, işte, zorbalığa şuna, şu konulara, toplumun ahlaki değerlerine yönelik zararlar içeren içerikler, senaryolar olduğu zaman onların lisanslarının iptal edilmesi, onlara ciddi bir cezanın yazılması, engellenmesiyle ilgili bir çalışma sunulursa insanlar acaba bunları planlarken daha dikkatli olabilirler mi? Çünkü mesele şu: Bunu yapıyorsunuz, bizim ekranlar artık facia gibi. Baktığınızda gerçekten toplumun, çocukların temel değerlerine, dinamiklerine, ruh sağlıklarına yönelik olarak bombardıman altında. O yayın bitse öbürü, öbür yayın bitse öbürü, bitmiyor, şekil değiştirerek, isim değiştirerek devam ediyor. Bunun önünü kesmek açısından, öncesinde bir yasayla böyle bir, işte, veya belli protokollerle böyle bir yaptırım getirilemez mi? Böylece insanlar "Zaten kapanacak, zaten ceza alacağız, zaten bedelini ödeyeceğiz, o zaman buna biraz daha -tabiri caizse- dikkatli ve tedbirli çalışmalar yapalım." gibi bir ön -ne derler?- tedbir, koruyucu çalışma yapılabilir mi veya böyle bir hazırlığınız var mı, diye sormak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Teşekkür ederiz.

Nazım Hocam, buyurun.

NAZIM ELMAS (Giresun) - Evet, ben de çok teşekkür ediyorum sunumlar için.

Tekrar hoş geldiniz diyorum arkadaşlarımıza, misafirlerimize.

Bu sunum içerisinde belki genel olarak bulunuyor ama Komisyonumuz da çocuklarla ilgili bir Komisyon olması hasebiyle, RTÜK'te çocuk veya aileyle alakalı bir birim, özel olarak kurulmuş bir birim, bir şube var mı, yok mu? Onu özellikle merak ediyorum.

Bir de RTÜK, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu olarak ortaya çıktı. Radyo ve televizyon ağırlıklı olarak gözüküyor ama bugün "sosyal medya" dediğimiz o geniş ağın kontrolü, düzenlenmesi, denetlenmesiyle alakalı olarak Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna yani RTÜK'e yeniden bir düzenleme, yeniden bazı noktalarda eklemeler yapılması gerekiyor mu yasal olarak? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Bir de bu çalışmalar ihbarlara göre mi yapılıyor, yoksa içerikleri sürekli izleyen bir birim var mı, yoksa ihbarlara göre mi çalışılıyor? Bu konuda da bilgi verirseniz memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, Radiye Hanım, buyurun.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Evet, ben de çok teşekkür ederim sunumlar için, arkadaşlarımızın verdiği katkılar için.

Değerli Başkanım, giriş konuşmasında da söylediğiniz gibi, yasaklayarak, engelleyerek aslında bu tip yayınları hem sosyal mecraları hem televizyon yayınlarını, bir yere varamadığımızı biliyoruz. Toplumun her kesiminden, her katmanından, her siyasi görüşe bağlı olmaksızın aslında televizyon yayınlarından, gündüz kuşağından, dizilerden talep geliyor, şikâyet geliyor

bunların kontrolü noktasında. Bunda da tecrübemizi biliyoruz. Biliyorsunuz, evlilik programları vardı, onunla ilgili çok tepki verildi, bir düzenlemeyle sınırlandırıldı, yasaklandı ama başka bir formatla önümüze geldi. Şimdi, yasakla, cezayla bir yere varamadığımızı biliyorduk, yaşadık, gördük.

Yurtdışı uygulamaları incelediğimizde de şunu görüyoruz: Yani bu tip yayınları belli saatlerde ve belli platformlarda. İşte, yani ücretli olan, çeşitli sınırlamaları olan, insanların isteyerek alıp kullandıkları yayın sistemlerinin içinde bu programlar yayınlanıyor ve dolayısıyla çocuklar o yayınlara kendileri giremiyorlar, her evde olmuyor, saatlerini kendilerine göre ayarlıyorlar. Ya, bir şekilde gelişmiş ülkeler bunlara çözüm bulmuşlar, yasaklama yönünden, tamamen kaldırmadan ama belli kesime, belli saatlerde, belli ölçülerde yayınlanması noktasında bir şey yapılmış; bunu, böyle bir öneri olarak burada ifade etmek istedim.

Aynı zamanda, Çocuk Hakları Alt Komisyonu olarak çalıştığımız bu konuda hem RTÜK'ü hem de BTK'yi dinlemiştik Değerli Başkanım. Tekrar, altı ay oldu sanırım BTK'yi dinleyeli Komisyonumuzda. Şimdi, sosyal mecralar, dijital ortamlarla ilgili, çocukları bu tehditlerden nasıl koruyacağız noktasında önümde notlar var, dünya örnekleriyle ilgili notlar var. Mesela, Japonya Kagawa eyaleti, anaokulu öncesi çocuklara bir saat, işte, daha sonraki yaştakiler iki saat gibi bir internete girme sınırlandırması getirmiş. İşte, İskandinav ülkelerinde yine belli saatlerde, belli sürelerde girmeyi, kullanmayı sınırlamış. Bu konu, bunun teknoloji - yine Başkanımız ifade etti- bir günde bir haftada bile alınan önlemlerin boşa çıktığı, etkisiz hâle geldiği bir teknolojik gelişmenin hızının yaşandığı bu dünyada bu tip şeyler nasıl sağlanmış yani BTK bu konuda bunun teknik altyapısıyla ilgili bir inceleme yaptı mı? Yani, evet, 16 yaşı konuşuyoruz, Bakanımızın açıklamaları var, bizim Komisyonumuzun bu konudaki görüşleri var, devam eden çalışması var, rapor çalışması var. Bunun teknolojik olarak yani bir mevzuat yazmakla, sosyal mecraların, çocukları dijital mecraların tehdidinden, işte, istismar başta olmak üzere, her türlü tehditten korumak için yeterli olmadığını biliyoruz yani bir teknik altyapı da gerektiğine geldiğimiz noktada hepimiz buna kani olduk, inandık. Bu konuda BTK'nin bu tip bir çalışması var mı ve içerik üretme noktası yani yine yasaklamanın, cezalandırmanın yine sorunu çözmediğini ama içerik de üretmenin gerektiğiyle ilgili de hem RTÜK'ün hem de BTK'nin bu konuda çeşitli çalışmaları var mıdır? Yine, yazılı cevap olarak alırsak hem Çocuk Hakları Alt Komisyonuna hem de araştırma Komisyonumuza da katkı sağlayacağını düşünüyorum çünkü ben inanıyorum...

Baştaki tartışmalarla ilgili de bir-iki cümle söyleyeyim. Yani buradaki her fikir, her yapılan eleştiri, hem ortaya konulan görüşler aslında güzel etkiler ortaya çıkaracak bence. Aslında hem Dijital Mecralar Komisyonu ihtisas komisyonu hem İnsan Haklarının içindeki Çocuk Hakları Alt Komisyonu hem de bu araştırma Komisyonu bu, işte, bizim hepimizin ortak niyeti olan, çocuklarımızın başına hiçbir şey gelmesin, kötü hiçbir şey gelmesin amacıyla yaptığımız bu çalışmalarda çok güzel sonuçlar ortaya çıkaracağına inanıyorum çünkü çok hummalı ve çok farklı yönlerde çalışmalar var. Hepsini bir araya gelecek, inşallah, bakanlıklarımızla birlikte; somut, elle tutulan, çözüme yönelik sonucu çıkaracağına inanıyorum ben buradan.

Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - İnşallah.

Teşekkür ediyoruz.

Son olarak bir şey sorayım arkadaşlar: Aile Bakanlığında bugünlerde çocukların internete girme yaşıyla ilgili bir çalışma devam ediyor. Sizinle iş birliği yaptılar mı veya bilginizi, fikrimizi aldılar mı? Onun da...

Şimdi sözü size vereceğim.

ELİF ESEN (İstanbul) - Başkanım, eğer üyelerin bittiyse benim de sorularım var, izniniz olursa.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Tabii, buyurun Elif Hanım.

ELİF ESEN (İstanbul) - Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Hoş geldiniz tekrar.

Ben de hem Dijital Mecralar Komisyonunda hem Çocuk Hakları Alt Komisyonunda dinledim sizleri ama kadın, çocuk, dijitalleşme özellikle ilgilendiğim 3 konu olduğu için tekrar geldim. Sorular oldukça nitelikliydi fakat benim de her iki kuruma da hazırlamış olduğum sorular var.

Öncelikle, 2020'den itibaren 6112 sayılı Kanun'un -bu, RTÜK'e sorum- 8'inci maddesi kapsamında çocukları koruma amacıyla uygulanan müeyyidelerin detaylarını verebilir misiniz? Hangi yayın türleri en sık ihlal gören yayın türleri oldu? Bunu sormak istiyorum.

Ayrıca, ayrımcı ve nefret söylemi içeren içeriklere ilişkin son beş yılda yaptığınız işlem var mıdır? Varsa kaç adet işlem var? Medya hizmet sağlayıcıları güzel bir soruydu, benim de aklımdaydı, sizin etik ilkelerinizi yine yöneticilerinizden bir hanımefendiden dinlemiştik diye hatırlıyorum, o etik ilkeler çerçevesinde medya kuruluşlarına farkındalık çalışmanız var mı? Yani bu bir rehber, kılavuz, belge olabilir ya da bir eğitim seti olabilir, bir farkındalık eğitiminiz, çalışmanız var mı hizmet sağlayıcılar bağlamında?

Çocukların yanlış bilgiye maruz kalmasını engellemek adına RTÜK'ün medya okuryazarlığı çalışmalarını biliyoruz, bu çalışmaları yeterli buluyor musunuz yoksa dijitalleşmeyle daha gelişmesi gerektiğini düşünüyor musunuz? Millî Eğitim Bakanlığıyla bu anlamda nasıl bir iş birliği yürütüyorsunuz ve hangi yaş grubu çocuklarla özellikle çalışıyorsunuz, nasıl kademelendiriyorsunuz bunu?

Millî Eğitim Bakanlığıyla yapılan medya okuryazarlığı iş protokolünüz kapsamında müfredata eklenen dersler veya içerikler var mı yeni eklenen içerikler? Bunu merak ediyorum. Eğitim süreçlerini nasıl denetliyorsunuz? Bu kısım da önemli.

Yine, sunumda gençlerin yüzde 37'sinin yüksek ekran bağımlılığına sahip olduğunu belirtmiştiniz. Bu konuda RTÜK'ün bir bilinçlendirme veya sınırlandırma önerisi var mı?

Yine başka bir sorum: RTÜK'ün dijital platformlarla iş birliği yaparak çocukların zararlı içeriklerden korunmasını sağlamaya yönelik ne tür projeleri var? Biz burada Netflix'i dinledik, yine Youtube ve benzeri platformlarla yaptığınız anlaşmalar var mı, bunu merak ediyorum?

Yine, çocuk dostu içeriklerin teşvik edilmesi için medya kuruluşlarına verdiğiniz ödüller ya da teşvik mekanizmaları bulunuyor mu? Çünkü biz burada belki cezaları yoğun konuşuyoruz ama ceza kadar ödülün de yaptırım gücü var, bu anlamda çalışmalarınız neler?

BTK'ye sorularımsa: Çocuk istismarı içeren içeriklere yönelik erişim engellerini hangi kriterlere göre uyguluyorsunuz? Engellenen içerik sayısı yıllık olarak nasıl bir değişim gösteriyor?

Başka bir sorum: Çocuk istismarına yönelik içeriklerin kaldırılması konusunda BTK, Facebook, Instagram, TikTok ve X gibi platformlarla ne gibi iş birlikleri yürütüyor? Çocukların internette karşılaşabileceği risklere karşı BTK tarafından geliştirilen filtreleme ve güvenlik yazılımları var mı? Çocuk istismarı içerikleriyle ilgili yapılan şikâyetlerde BTK'nin ortalama işlem süresi ne kadar? Gelen şikâyetlerin kaç işleme alınıyor ve sonuçlandırılıyor?

Son olarak, çocukların zararlı içeriklere maruz kalmasını önlemek için BTK, yapay zekâ ve algoritmalarından yararlanıyor mu? İçerik filtreleme sistemlerinde hangi teknolojileri kullanıyorsunuz?

En son sorum da sizin bize ödevleriniz var mı? Yani biz burada yasa yapıcılar olarak sizin ışığınızda, rehberliğinizde öncelikli olarak hangi çalışmaları yapmalıyız? Bununla ilgili öneriniz varsa onu da duymak isteriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Arkadaşlar, kendi aranızda sıralama yapın, burada verebileceğiniz cevapları burada verin, diğerlerini yazılı olarak gönderirsiniz.

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Başkanım, öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce bizim kurumumuzun en önemli dairelerinden bir tanesi olan, en teknik dairemiz İzleme Daire Başkanımız sizlere bir sunum yaptı. Ben de teknik verileri yazılı vermek kaidesiyle genel hatlarıyla sayın milletvekillerimizin sorularına cevap vermeye veya önerilerini, tavsiyelerini değerlendirme noktasında birkaç şeyi ifade etmek isterim.

Öncelikle, bizim alanımız radyo ve televizyon olarak başlayıp daha sonraki süreçlerde 2018 İnternet Yasası akabinde isteğe bağlı yayıncıların da dâhil olduğu, bugün Netflix, Amazon Prime, Blue TV, puhutv gibi türevlendirdiğimiz yayın içeriklerinin dâhil olduğu, izleme değerlendirme kriterlerinin baz alındığı bir sistematik üzerine kurgulu. Aynı zamanda, şu günlerde de süreci devam ettirdiğimiz ve yasal olarak da altyapısını tamamlayacağımız Youtube'da yayıncılık açısından değerlendirdiğimiz bir sözleşme sürecimiz söz konusu, daha doğrusu lisanslama sürecimiz. Bunda da tamamen, orada artık, yayın yapan yayıncılar üzerine, kanalların yayın ekranları üzerine değerlendirdiğimiz parametreler var.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim: Kurumumuzda sistemi ve daha doğrusu oradaki teknik altyapımızı kısaca ifade ettikten sonra teker teker sorulara ineceğim. Bizim orada sayısal kayıt sistemi dediğimiz, "SKAAS" adını verdiğimiz bir kayıt sistemimiz var. Yaklaşık 400 kişiden oluşan İzleme Değerlendirme Dairemizin teknik manada bütün çağın ihtiyaçlarına ve gerekli ilgili alanına ve ihtisaslarına göre donanımlarla elde edilmiş arkadaşlarımızdan mevcut bir izleme dairemiz var orada. İzleme dairesinde de her kanalın ve ilgili, isteğe bağlı yayıncı platformlarımız diye ifade ettiğimiz alanların paylaşıldığı bir düzenek söz konusu. Dolayısıyla, bunların her birinin düzenli olarak izlendiği bir mekanizma var, yapay zekâlı kullandığımız bir sistematik mevcut yani yayın içeriklerindeki sanal reklamlardan tutun, artı, içerisindeki birtakım sesler, desibel ayarları, onun haricinde reklam ölçüm sistemleri, bunun haricinde, bizim tanımlamış olduğumuz etik ilke kararlarımızın benimsendiği birtakım filtreleme ölçütleri söz konusu ve bu filtrelemelerden elde ettiğimiz veri ve bulgulara göre de ilgili uzman arkadaşlarımız oturur, bu alanla ilgili raporunu yazarlar ve üst kurula gelir.

Malumunuz olduğu üzere, Parlamentoda grubu bulunan siyasi partilerin temsil ettikleri sandalye sayısı ölçüsüne 9 üyeden oluşan bir yapımız var. Bir noktada mahkeme hüviyeti gibi çalışan bir üst kurul. Dolayısıyla, burada alınan haftalık kararlar var, izleme raporları var, değerlendirme kriterleri var. Bunun haricinde de rutin akışta devam eden, sistematik haricinde de devam edegelen birtakım sosyal alanlarda yaptığımız, ürettiğimiz çalışmalar var ki bunların en başında gelen konu da özellikle çocukların korunması konusu. Bununla ilgili yaklaşık dört yıldan beri akıllı işaretler metodu üzerinden ilk parametre çalışması başladı. Akabinde biz bu konuya görsel ve işitsel medyanın haricinde de gerek dergimizle gerek dijital oyunumuzla -birazdan ifade edeceğim- desteklediğimiz birtakım uygulamalarımız var. Bununla alakalı da bu yıl içerisinde özellikle bir çocuk dergisinin temasını da 2025 yılının Aile Yılı olması münasebetiyle, birinci olarak ekran bağımlılığı ve ikinci ana temasını da tüm değerlendirme kriterlerimiz dâhil olmak üzere LGBT'yle mücadele yılı ilan ettik ve bu kapsamda da "İsteğe Bağlı Yayıncılar" platformunda da dizi portföyü olarak baktığımız geleneksel yayıncılık çerçevesinde de yakinen arkadaşlarımız raporlama faaliyetlerine devam ediyorlar.

Şimdi, şöyle ifade edeyim: Bizler yaklaşık iki yıldan beri belirli periyotlarda, İstanbul'da veya Ankara'da veya ilgili yerlerde özellikle dizi yapımcılarıyla bir araya gelmeye çalışıyoruz ve arzu ettiğimiz şey şu: Yani ürün ve yapıt çıktıktan sonra, biz bu çerçevede işte eklenti yapılsın, çıkartılma yapılmasından ziyade, sansür uygulamasının haricinde bizler, gerçekten aile dostu ve çocuk dostu, daha doğrusu çocukların korunmasına yönelik birtakım hareketlerle ilgili ödül programları organize ediyoruz, yaklaşık bu sene ikincisini planlayacağımız bir süreç söz konusu. Dolayısıyla bunlarla alakalı da bizler yeni dönemde...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - "Ödül programı" derken, kastınız?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Başkanım, ödül programı açtık bunlara yönelik, Aile dostu ve çocuk dostu yapımlarla ilgili ve şu anda da yaklaşık derecelendirmemiz falan da -Murat Bey- bitti herhâlde, ödül programını da önümüzdeki ay içerisinde gerçekleştireceğiz. Her yıl düzenli, rutin olarak yaptığımız çalışmalardan bir tanesi.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Kim karar veriyor ödül alacak olan yapımlara?

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI - Efendim, üst kurulumuzda ve Aile Bakanlığından, artı, akademiden oluşan komisyon karar veriyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bir üst jüri var mı?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Yani teknik olarak bütün listeyi arz edebiliriz Komisyona Başkanım, eğer yazılı olarak verilirse de yani alanında seçkin, köklü devlet üniversitelerindeki iletişim fakültesi dekanlarımız, artı...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yani oluşturulmuş bağımsız bir jüri diyelim, öyle mi?

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yani bağımsız bir jüri mi, bağımlı bir jüri mi?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Yani şöyle, biz o açıdan bakmıyoruz Sayın Vekilim yani tamamen alanıyla ilgili yeterliliklerine bakıyoruz ve o çerçevede değerlendirme yapıyoruz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Hayır, demek istediğim şu: Sizin resmîyetiniz içinde üyelerden oluşan bir jüri mi, yoksa dışarıdaki kurumlardan gelen bir jüri mi yani üniversitelerden olur, ne bileyim?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Başkanım, karma bir ekip, şöyle ifade edeyim: Üst Kurulun kararıyla diğer siyasi partilerin her birinin de üyesinin olduğu, oylamasında oy çokluğuyla değil oy birliğiyle karar verildiği bir jüri söz konusu. İçerisinde bizim Üst Kurul uzmanlarımız da var, onun haricinde akademiden hocalarımız da var. Tavsiye üzerine gelen bir düzenleme, çoğu da devlet üniversitelerimizde bulunan dekanlarımızdan müteşekkil olan bir heyet; artı, teknik manada tekniğine güvendiğimiz isimler yani öyle diğer değerlendirme kriterlerine göre baktığımız bir süreç değil.

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Yönetmelik var mı?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Evet, var.

Şöyle ifade edeyim: Gündüz kuşağı programlarıyla alakalı -biraz önce vekilimiz ifade etti- bunlarla alakalı biz 2018 yılında -vekilimizin ifade ettiği gibi- evlilik programları vardı, bunların evrilmesi sürecinde bir kanun değişikliğiyle beraber bunlar bir anda kaldırıldı ve akabinde -üzülerek ifade ediyorum- daha kötü senaryoya karşılaşılan bir durum söz konusu oldu. Bizler bunlarla alakalı, gündüz kuşağı programlarıyla ilgili -Murat Bey de ifade etti- geçtiğimiz kasım ayı içerisinde etik ilke kararları yayınladık ve bu iş sadece yayınlamaktan ibaret kalmadı; emin olun, hem yapımcılar boyutunda hem de ilgilileri, kanal sahipleri boyutunda yakın buluşmalar gerçekleştirdik. Bu konudaki hassasiyetlerimizi ifade ettik, ilgili paydaşlar da sürece dâhil oldular ve emin olun, iki aylık, üç aylık gözlemlene ve izleme değerlendirmesine baktığımız anda da ciddi manada kriminal ilişkilerin, bu tarz ensest ilişkilerin, diğer süreçlerin minimize olduğunu gerçekten raporlarımızda da görmüş olduk. Bununla alakalı da yeni düzenlememizle ilgili şöyle ifade edeyim: Bu yıl içerisindeki 4'üncü Komisyon toplantımız ve sağ olsunlar, milletvekillerimizin çoğu da bu süreçte bizlere destek vereceklerini ifade ettiler. Bu kapsamlı çalışmada da biz bu işin evrilmesini istiyoruz daha doğrusu, bir anda kaldırılmasından ziyade artık Parlamentomuz, milletvekillerimiz neyi uygun görür, onu artık ilgili yer karar verir ama biz bu noktada, alternatif üretme noktasında hem yayıncılara hem diğer gruplara sağlık programları gibi içerisini ciddi manada doldurabileceğimiz alternatif programlar noktasında ilgili kamu ve kurum kuruluşlarıyla, Sağlık Bakanlığıyla, Gençlik Bakanlığıyla, Aile Bakanlığıyla görüşmelerimize devam ediyoruz. Haricen -sayı ifade etti biraz önce milletvekilimiz- biz 30 bin adet bastık ama tasarruf tedbirleri genelgesi kapsamında sayının üzerine çıkmadık fakat dijital boyutuyla alakalı da üç farklı çalışma hazırladık, bir tanesinde Türkçesi dijital boyutuna yüklendi ve şu anda yaklaşık olarak erişimini de görebilirsiniz. Sanıyorum, 7 milyonun üzerinde etkileşimi olan bir süreç oldu. Haricen, bir de özellikle "dezavantajlı gruplar" dediğimiz alanlarla ilgili olarak da yani bugün görme engelli, işitme engelli olan grupla alakalı alternatifleri de sistemimize yüklemiş olduk. Ciddi manada, sadece yüklemekten de ibaret kalmadı, ilgili bakanlığımızla beraber de sürecin yaygınlaştırması noktasında da sıkı takip yapan bir kadromuz var kendi bünyemizde. Derginin gerçekten hassasiyetle hazırlanan güzel bir komitesi var yani dergide de kalmadı emin olun.

Bir de sanırım, Millî Eğitim Bakanlığıyla alakalı bir şeyler söylediniz. Biz EBA Protokolü kapsamında Millî Eğitim Bakanlığımızın dijital sistemi ve kanalı noktasında biliyorsunuz, anayasal olarak medya okuryazarlığı bizim kurumumuza ihdas edilmiş bir alan ve bununla alakalı hem ebeveynlerle ilgili hem gençlerle ilgili bunun eğitim müfredatına eklenmesiyle alakalı sekiz ay önce bir protokolümüz vardı, geçtiğimiz hafta itibarıyla da bununla ilgili sisteme yüklemiş olduk. Burada da bizim yüklememizden ziyade ilgili Bakanlığın Talim ve Terbiye Kurulunun hazırlamış olduğu bir komite var, bütün yayın içerikleri onların süzgecinden geçiyor ve akabinde de Yenilik Teknolojileri Genel Müdürü şekil ve farklı parametreler açısından değerlendirip sisteme yüklüyor ve akabinde de bizlerle beraber bir ekran açılıyor. Bu şekilde geçen hafta itibarıyla da yüklemiş olduk.

Etik ilkeleriyle alakalı karar alındı ve akabinde ,dediğimiz gibi bizim düzenli bir şekilde paylaşım yaptığımız bir ağıımız var ve emin olun, elimizden geldiği kadar bu alanla ilgili birinci elden yayın sahiplerine ve yapımcılara temas etmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bu konunun dünya uygulamasını biliyor muyuz?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Etik ilkeleriyle alakalı mı Başkanım, diğer alanla ilgili mi?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yayın kontrolü vesaire.

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Başkanım, şöyle: Bizim Uluslararası İlişkiler Dairemiz, rutin ve düzenli olarak Avrupa'daki bizim muadilimiz olan kurumlarla beraber düzenli bilgi alışverişi içerisinde bulunuyorlar. Zaten bugünlerde arkadaşlarımız hem üyelerimizle hem ilgili başkan yardımcımızla beraber yayıncılıkla alakalı bu hafta Cenevre'deler. Düzenli şekilde biz oralardan kaynak ve yayın çekebiliyoruz. Mesela, alternatif program...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Hayır, demek istediğim o değil. Şimdi, bu yayınların kalitesi, niteliği hatta içeriği konusunda Avrupa ülkelerini bize karşı kıyasladığımızda bariz bir farkları var; bu fark maalesef olumlu yönde, onların açısından olumlu yönde, bizim açımızdan olumsuz yönde. Bunu nasıl düzeltteceğiz konusunda... Tabii ki sansür edemezsiniz hiçbir şeyi yani önceden "Şöyle yapacağız, böyle yapacağız." diye buyuramayız ama bir şekilde bu yayınlarla da övünmeliyiz, yayınlar müspet şeyler üretmeli. Yani şu anda Türkiye'deki aile yayıncılığında bütün olumsuzlukları televizyonlardan izliyor vatandaşlar ve çocuklar.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Normalleşiyor bir anlamda.

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Başkanım, emin olun... Ufak bir örnek vereyim: Yaklaşık dört yıldan beri senaristlerle yapımcılarla oturuyoruz hatta dedik ki: Biz size her türlü desteği vermeye...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yani bu belki sizi de aşan bir toplumsal duyarlılık.

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Başkanım, her türlü desteği vereceğimize de söz verdik hatta çıkışta bir tanesi Başkanımıza geldi, söyledi: "Ya, ben gerçekten konuşmanızdan etkilendim, bir aile dizisi yapacağım." dedi; üç senedir bekliyoruz efendim. Emin olun, bu konu da sadece bizimle alakalı değil, ilgili paydaşlarla alakalı da bir süreç yürütülmesi gerekiyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Tabii, tabii, sizi de aşan bir durum var. Bir toplumsal duyarlılık inşası gerekiyor.

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Başkanım, RTÜK, BTK yetki tartışması konusunda normalde sosyal medya içerikleri -Değerli Başkanım zaten ifade ederler- düzenli haber ve program yorumu yapan "YouTube" kitlesi açısından biz lisanslama sürecimizi şu an aktif şekilde başlattık, haricindeki tüm alanlar -"TikTok"tur, ilgili kuruluşlar- "BTK" olarak

adlandırılıyor. Biz tamamen geleneksel, konvansiyonel yayıncılık dediğimiz kablolu, karasal yayıncılık, artı radyo yayıncılığı ve isteğe bağlı yayıncılar platformu çerçevesinde düzenli izleme ve değerlendirme çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Çocuk ve aile konusunda da bir komitemiz var. İlgili daire başkanımızın uhdesinde oluşturulan, Kurul kararıyla kurgulanmış olduğumuz, alanında uzman olan arkadaşlardan oluşan iyi bir ekibimiz var. Bu arkadaşlarımız ne yapıyorlar? Bugün Millî Eğitim Bakanlığından tutun yani ilgili okullardan ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına kadar, artı Gençlik ve Spor Bakanlığının tüm kamp alanlarındaki eğitim müfredat ve programlarına kadar yakinen eğitmen havuzumuzdan eğitmen gönderiyoruz. Dijital okuryazarlığa yönelik, medya okuryazarlığına yönelik, ekran bağımlılığına yönelik farklı alternatif uygulamalarımız oluyor bu kapsamda.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - "Eğitmen havuzumuz" dediniz, sizin öyle bir hizmet içi eğitim biriminiz vesaire var mı?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Bizim Eğitim Dairemiz var efendim, anayasal olarak da medya okuryazarlığı bizim kurumumuza tahsis edildiği için bu alanla ilgili kendi personelimizden oluşan ciddi manada bir eğitmen havuzumuz var. Bunu geliştirmeye yönelik olarak da şu anda neyimiz var diye ifade etmem gerekirse; biz de şu anda bir akademi kurulması çalışmasını sona evreye getirdik, "RTÜK medya akademisi" diye bir akademi kuracağız. Yaklaşık 48 başlıktan oluşan teklifimiz şu anda hazır zaten, Meclisin ilgili komisyonlarına sevk edilecek. 48 başlıktan oluşan, güncel manada eğitim başlıklarını içeren bir metodolojimizden müteşekkil efendim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, teşekkür ediyoruz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yeni bir akademi mi geliyor Başkanım?

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - "RTÜK medya akademisi" çerçevesinde bir çalışma yapacağız.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Akademi geldi mi batıyor, millî eğitim bitti.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, BTK Başkanımız, buyurun.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle müsaade buyurursanız sizin sorunuzla başlayayım: "Yasaklama yerine ne yapılabilir? Yasaklamalar optimum sonuç veriyor mu?" Tabii ki bu tartışmaya açık bir konu, bunu biz de gözlemliyoruz. Özellikle ekim ayında, malumları üzere, bizim 5651 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin bir kısmı, bizim resen içerik kaldırma yetkimiz iptal oldu; 9'uncu maddenin ise yani kişilik hakları maddemizin ise tamamı iptal oldu. Bu bağlamda, ekim ayından bugüne bayağı ciddi anlamda, uygulama bağlamında sıkıntılar oluyor, şöyle: Örneğin, şu anda biz resen az önce saydığım katalog suçlar bağlamında, işte müstehcenlik olsun, fuhuş olsun, kumar, uyuşturucu, bahis gibi konularda sosyal medya platformlarında içerik çıkaramıyoruz; resen yetkimiz gitti ancak savcılarımız falan yargı karar verirse o şekilde oluyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Mahkeme kararıyla oluyor.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Şu an yalnızca site engelleyebiliyoruz, olumsuz anlamdaki siteleri engelleyebiliyoruz. Bu bağlamda, genelde baktığımızda, evet, bu konu tartışmalı ama -yine sayın vekilimizin sorusuna cevap olacak- bunun için ne yapılabilir? Eğitimden başka bir şey maalesef yok. Niye yok? Az önce Değerli Başkanım bahsetti, akademi... Ben özellikle o konuda özürlerimi arz ediyorum, az önce bahsetmeyi unuttum. Şu an Türkiye'nin en büyük akademisine sahip kurum olmaktan gurur duyuyoruz. Bu bağlamda ilk olarak, BTK Akademi olarak 2,5 milyon kullanıcıyı geçmiş bulunmaktayız.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Dijital Akademi mi?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Evet, evet Sayın Başkanım.

Şöyle: Önce siber güvenlik olarak başladı, şu anda toplumun her kesimine hitap ediyor hatta YÖK'le şu an protokol yaptılar. İnşallah yakın projeksiyonda üniversitelerin 101 giriş derslerinin çoğunu öğrencilerimiz BTK Akademiden alacaklar; akabinde ölçme, değerlendirme sonucunda transkriptlerine işleyecek. Ciddi, güzel bir süreç geliyor inşallah.

Onun haricinde, biz kanun kapsamında, 5651 sayılı Kanun'un neticesinde sadece çocuğa ve aileye odaklanmıyoruz, yalnızca çocuğa ve ebeveynlere eğitim vermiyoruz; yaz tatillerinde olsun, on beş tatillerde olsun, ara tatillerde olsun, her boşluk bulduğumuzda... Özellikle son iki yıldır mesela yaşlılarımıza eğitim veriyoruz. Onun haricinde, yine son iki buçuk yıldır kadın sığınma evindeki kadınlarımıza kapalı devre, onların görünmeyeceği şekilde on-line eğitimler veriyoruz. Bu noktada toplumun tüm kesimlerini gözetmeye çalışıyoruz.

Az önce Başkanımın dediği gibi, bunun da başka bir yolu yok Sayın Vekilim; maalesef, eğitim... Şu doğru, eğitimlerimizi belli noktada günbegün artık değiştirmek zorundayız çünkü kitle devamlı değişiyor. Bugün "dijital okuryazar" dediğimiz kavram artık üniversitelerde eğitim olarak başladı çok şükür, Millî Eğitim müfredatında bazı liselerde de var seçmeli olarak. Lakin bizim de bu konuda kendimizi devamlı geliştirmemiz ve içerik moderasyonu noktasında devamlı güncellememiz lazım; bunu da yapmaya çalışıyoruz. Eğitimi bu şekilde noktalayayım.

Diğer türlü, az önce vekilimizin sorduğuna yazılı cevap vereceğiz ama genel olarak BTK anlamında elimizdeki en etkili enstrüman olan güvenli internet hizmeti bağlamında ben konuşmak istiyorum. Şöyle: "Filtreleme bağlamında internet erişimini nasıl bitirelim"e... Az önce Değerli Başkanım da bahsetti, mesela LGBT konusunda biz çocuğa, aileye odaklanıyoruz ama 5651'i de mesela bu konuda çok geniş manada yorumluyoruz. Biz, LGBT içeriklerine asla izin vermiyoruz. Bu bağlamda çok sayıda dernek, şu bu veya şahısla davalıyız, bundan asla gocunmuyoruz, asla izin vermiyoruz.

Bir de sosyal medya mecralarının çocuğa özgü yaptığı içerikleri bağlamında bir sorumuz vardı. Bir de artık topluma mal olmuş belli markaların kullandığımız ürünleri var mesela Selpak gibi -teşbihte hata olmasın- TikTok da aslında böyle bir konu. Şöyle: Toplumun TikTok'u görme meselesi var, bir de bizim var. Niye? Çünkü içerik moderasyonu bağlamında şunu açıkça söyleyebilirim: Şu an TikTok, içerik moderasyonu bağlamında bizimle en uyumlu çalışan kuruluş diyebilirim. Niye? Çünkü her platforma -Meta olsun, Instagram, Facebook olsun ve yeni adıyla X, Twitter olsun, TikTok olsun- baktığımızda hem çocuk istismarı hem diğer konularda, ne kadar sorunlu, sıkıntılı, dezavantajlı gruplara yönelik olan konu varsa en hızlı ve ilk müdahale edenlerden

bir tanesi mesela TikTok'tur. Şöyle: Sosyolojik anlamda tabii ki de çok büyük sıkıntılı içerikler var ama kanuni ve suç boyutuyla baktığımız zaman en hızlı müdahale eden o noktada TikTok. Bu noktada, tabii, bizim 5651 bağlamında direkt müdahale ettiğimiz 10 milyonu aşan kullanıcı olan sosyal ağlar da 4 tane; TikTok, Twitter, Meta, Instagram. Bu kapsamda, kanun bağlamında çocuklara özgü ayrıştırılmış hizmet sunma yükümlülükleri var. Mesela bunun en büyük örneği YouTube Kids örneğidir. Burada içerik moderasyonu gayet güzeldir kanuni bağlamda ama her şartı, her koşulu sağlasalar dahi bugün YouTube Kids'te LGBT içerikleri vardır. Yani kanuni bağlamda hepsini yapsalar dahi biz devamlı bunları takip ediyoruz. Tabii, her ne kadar -Başkanımın ifade ettiği gibi- kanun bize 7/24 izlemeyi emrediyor olsa da internet ortamında 7/24 izlemek, malumları üzere, bir televizyon kanalı gibi olmayabilir ama 7/24 esaslı devamlı izlemeye çalışıyoruz. O yüzden devamlı şikâyet bazlı gidiyor bu işler Sayın Vekilim çünkü her türlü şeyin olduğu bu kadar dinamik internet ortamını bu şekilde izlemek yüzde 100 mümkün olmayabiliyor.

Yaş meselesini -sayın vekilim çıktı herhâlde onu- ve diğer soruları inşallah yazılı olarak arz ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Peki, çok teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Bu dijital oyunlarla ilgili misiniz?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Bizde evet.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yani en çok sıkıntı... 8 hatta 5 yaşından itibaren çocukların çok fazla bu oyunlara girdikleri, bu oyunlardan etkilendikleri, zamanının büyük çoğunluğunu tabletlerde -telefonu olmasa bile- geçirdikleri bir alan. Bu oyunlar üzerine, siz sunumlarınızda hızlı bir şekilde geçtiniz ama orada güvenli oyun, dijital oyunlar alanı var. Bütün oyunlar sizin kontrolünüzden geçiyor mu?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Hayır, Sayın Vekilim, zaten bunun olması da mümkün değil.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Mümkün değil, doğru.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Çünkü şöyle: Kamu eliyle veya başka şekilde -STK olsun- herhangi bir x oyununu aldık, koyduk, inceledik, "Ey, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, bu oyunu çocuklarınız oynayabilir." dedik ve bunu kenara koyduk. Biz bunu söyledikten bir saat sonra, beş dakika sonra bir oyuna bir yama geldi, bir güncelleme geldi. O esnada bir çocuğun cinsel istismarı veya çocuğun istismarı, herhangi bir şey veya orada bir bahis içeriği, herhangi bir şey, suç isnadı oluşturan içerik oluştuysa bunu kimse ne yüklenmek ne de kabullenmek ister; böyle bir sıkıntı söz konusu. Zaten dünya genelinde kamu eliyle yapılan böyle bir uygulama yok; genelde bunu STK'ler yapıyorlar. İşte PEGI olsun, derecelendirme kuruluşları olsun, ESRB olsun, yapan var ama bu, kamu eliyle mümkün değil çünkü çok dinamik bir alan.

İşte, malumlarınız olduğu üzere, Türkiye'de şu an Roblox kapandı; üzerine yine maalesef Sur olayı oldu, Discord kapandı, tam oyun olmasa da oyuncuların bulunduğu bir platformdu. Bu noktada da mesela baktığımızda, diğer oyunlara göre incelediğimizde, aslında Roblox platformu çok aşırı keskin moderasyonu olan bir program ama ona rağmen içerisinde o kadar çok kullanıcı var ki yine de içerikleri kaçırmış, bu bağlamda da kapanmaya razı olmuş bir platform. Biz Güvenli Oyna Platformunda oyunları inceliyoruz, mesela PEGI "13 artı" demiş, önce şunu yapıyoruz: Ey, ebeveynler, anne-babalar; çocuklarınızı şu şekilde oynatabilirsiniz dikkat etmeniz şartıyla, şu saati koyarak." diyoruz; amaç burada bilinçlendirme, farkındalık oluşturma şeklinde.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Minecraft var.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Evet, o da benzer bir kullanım.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - O da korkunç bir salgın şeklinde çocuklar arasında.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Doğru.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - İşimiz çok zor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ya, çok zor gerçekten.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Şöyle: Bu akademik çalışmaları, sempozyumları, kongreleri yapmamızın aslında biraz sebebi de o; nedir, ne değiirdi görelim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Biraz da program yapımcılığı üstünlüğünü elimize geçirmemiz, kendimizin...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - İntihar eden çocuklar oldu Sayın Başkan.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Şöyle: Sayın Başkanım, az önce sordunuz "BTK program yapıyor mu?" diye. Yani DDK'nin bir program yapması...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Onu teşvik ediyor mu dedim, yapmadığınızı biliyorum ama o konu...

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Teşvik etme noktasında yine BTK Akademi bünyesinden gelen çocuklarımıza ileri versiyon eğitimler veriyoruz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Dünyanın büyük programcılık şirketlerinde Türk çocuklarının çok önemli bir yeri var yani çok başarılıyız oralarda. Bunları ülkemizde değerlendiremez miyiz diye soruyorum. Oyunda da öyle, mesela İngiltere'de en büyük oyun üreten firmada en üst düzey programcılar Türk uyruklu çocuklar, gençler.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Çocuklar yapıyor.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Sayın Başkanım, firmalar olarak da sektör bağlamında da hatta şu anda Amerika'da en fazla ciro yapan ülkelerden bir tanesi bizim; sadece şahıs bazlı değil, çalışan bazlı değil, firma bazlı da bizim. Türkiye'den daha fazla, çok çok hatta belki 10 katı daha fazla.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yani böyle bir programınız var mı diye sordum sadece.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ABDULKERİM GÜN - Tabii ki işte bu akademik araştırmaları bu şekilde yapıp, raporları yayınlayıp o noktada da belli kurumlara ve kişilere bunları aktarmayı planlıyoruz inşallah.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Henüz yolun başındayız.

Çok teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

ELİF ESEN (İstanbul) - Başkanım, son olarak RTÜK Başkan Yardımcısına cevaba yönelik, çok merak ettiğim kısa bir sorum var.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun lütfen.

ELİF ESEN (İstanbul) - Alternatif programları araştırdığınızdan bahsettiniz ki çok önemli ve çok doğru bir yol, doğru bir strateji; sağlık programı olabilir diye bahsettiniz. Şimdi, bunu belirlerken bir kamuoyu araştırması yaptınız mı ya da izlenen yayınlardan bir sıralamaya giderek yerine alternatif, daha sağlıklı ne uygulanabilir diye baktınız mı? Bir araştırmaya dayanıyor mu bu alternatif stratejiniz, onu merak ettim.

RTÜK BAŞKAN YARDIMCISI FEYZULLAH TECİRLİ - Sayın Başkanım, bununla beraber birkaç konuyu daha izah edip ona göre ben konuşmamı neticelendireyim.

Şöyle: Biraz önce vekilimiz de ifade etti, kamuoyu araştırmalarından sorumlu, aslında çok profesyonel manada sahadan veri çeken, farklı örneklemeler üzerinden analiz yapabilen ve Türkiye'nin birçok noktasında da reyting ölçümlerine neredeyse alternatif kurgulanabilecek düzeyde çalışma yapan bir dairemiz var. Birincisi, bu daireden gelen veriler ışığında alternatif üreten bir birimimiz var.

İkincisi, bizim, ciddi manada vatandaş bildirimlerini alan bir çağrı merkezimiz var. Yirmi dört saat esasına göre çalışan, aynı zamanda CİMER üzerinden, aynı zamanda RTÜK iletişim hattı üzerinden yirmi dört saat esasına göre öneri ve tavsiyeleri aldığımız, aynı zamanda sadece şikâyetlerle yürümeyen bir sistematiğimiz var, oradan gelen dönütler de var. Haricen, ilgili Bakanlığın genel müdürlüğüyle de haftalık olarak düzenli toplantı yapıyoruz özellikle sağlık programlarının alternatiflerinin üretilmesi konusunda.

İsim zikretmek istemiyorum ama birkaç simge ve figürler üzerinden ticari argümanlar olmasını da arzu etmiyoruz çünkü bu noktada da yapay zekâyla üretilmiş bir dijital oyun, biz de medya merkezli bir oyun tasarısı yapıyoruz şu anda. Yerli ve geleneksel değerleri, artı toplum değerlerini, parametrelerini programa yüklediğimizde alternatif program önerileri çıkarabilecek düzeyde bir program hazırlığı içerisindeyiz şu anda. Dolayısıyla, bununla alakalı biz de tavsiye mahiyetinde ilgili yapımcı kuruluşlara yönlendirme yapabiliyoruz ama bu konuda kararlıyız çünkü bu konuda en çok muzdarip olan ve şikâyet alan kurum olduğumuz için de iktidarıyla, muhalefetiyle, her noktasıyla şikâyet ve öneri alan bir kuruluş olarak üzerimize düşeni samimiyetle yapmak için mücadele ediyoruz.

Şunu da ifade edeyim: Mesela Netflix'e bağlı yayıncılarla alakalı bir Türk modeli akıllı pil uygulaması gerçekleştirdik bundan yaklaşık iki yıl önce; bir yıldan beri de aktif şekilde uygulanıyor, belki birçoğumuz da kullanıyoruz yani yaş sınırlaması ve çocukların, özellikle mağdur olan kitlenin erişimini birazcık daha kısıtlamaya, daha doğrusu aile kontrolüne yönlendirmeye yönelik bir çalışmamız oldu. Netflix tarafından kabul edilmenin haricinde de şu anda tüm dünyada "Türk modeli" diye uygulama aktif hâlde çalışmaya başladı ve bütün isteğe bağlı yayıncılar platformlarında da şu anda biz uyguluyoruz bu metodu yani Türk kataloglarına baktığınızda ilgili platformların, ciddi manada alenen LGBT içeriği, bu tarzda farklı içerikleri falan göremezsiniz fakat detaylı bir şekilde analiz, araştırma vesaire yapıldığını da... Elbette ki çok detaylı da müdahale edemiyoruz ama Türk kataloglar noktasında ciddi manada bir model geliştirdik ve bu model "Türk modeli" diye de tüm dünyada şu anda uygulanıyor.

Ben çok teşekkür ederim tekrardan.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Peki, biz teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Evet, Hocam, buyurun.

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Başkanım, şimdi, tabii, gerek RTÜK gerek BTK gerek Emniyetin ilgili siber suçlarla mücadele birimleri arasında daha çok sonuçlar üzerinden sonuçları kontrol etmek, etkiyi azaltmak noktasında politikalar ya da araçlar kullanmaya çalışıyorlar. Burada tabii, bu mesele, rating dediğimiz yani daha çok ulaşmak, bunun üzerinden de bir kazanç elde etmek psikolojisiyle besleniyor, esas motivasyonu o.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Kapitalizm yani.

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Evet ya da bir şey daha olabilir, misyonerlik olabilir yani ikincil bir güç. Tabii, o da gerisinde yine bir başka şeye dayanıyor. Burada sanki böyle esas mücadele alanını bir kültür politikasının zeminine oturarak yürütüp buraya da çok güçlü bir fon ayırarak gerek geleneksel medya gerek alternatif medya, dijital medya gerek sosyal medya üzerinde bu alana ilişkin, işte bunun oyun yazılımlarından tutun da aile... Mesela belli diziler vardı, çok izlenen diziler, siz biliyorsunuz, orada bir destek almış, tam oraya gelince orada sanatçılar birkaç cümle özel bir şeyler sarf ediyorlar ve orada bir mesaj veriyorlar, bir daha üzerinde duruyorlar. Yani hepsini toplasanız bir dizide toplam bir dakikayı geçmiyor, kırk saniyeyi geçmiyor. Yani bunu hissediyorsunuz sizi ve bu çok etkili oluyor. Yani bir de biraz sanki bu konuyu böyle politika ekseninden kopartarak sadece kurumlar ve kurumların denetimi zemininde ilerletmek, bizi uzun dönemde çok sağlıklı bir yere götürmeyecek gibi geliyor. Esas doğru politikayı tahkim etmek ve bunun merkezinde Kültür Bakanlığının bir kültür politikasını inşasıyla olacak gibi geliyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Tabii, o dediğiniz husus bizim görevimiz, hükümetlerin görevi, Meclislerin görevi ama yüzde yüz haklısınız. Teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, toplantımıza son veriyoruz. Bütün arkadaşlarıma, misafirlerimize çok teşekkür ediyoruz. Kıymetli milletvekillerimize hayırlı iftarlar diliyorum.

Kapanma Saati: 16.44